

**4. számú előterjesztés Felsőlajos Község Polgármestere részére
2020. május 22.**

Tárgy: Az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásának értékelése

Az előterjesztést készítette:

Gyurgyik Erzsébet
vezetői referens

Véleményezésre és tárgyalásra megkapta

Törvényességi ellenőrzésre megkapta:

Muhariné Mayer Piroska
aljegyző

dr. Balogh László sk.
jegyző

4. számú előterjesztés Felsőlajos Község Polgármestere részére 2020. május 22.

Tárgy: Az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásának értékelése

Iktatószám: LMKOHFL/562-14/2020.

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése értelmében a helyi önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról minden év május 31-ig átfogó értékelést készít.

Az értékelés megküldésre kerül a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya részére.

Az értékelés tartalmazza mindazokat a követelményeket, melyeket a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10) Korm. rendelet 10. számú melléklete előír az önkormányzatok számára.

Az értékelés a fentiek alapján bemutatja

- a település demográfiai mutatóit, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira;
- az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítására vonatkozó adatokat;
- az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat;
- a felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatait, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végző ellenőrzésének alkalmával tett megállapításokat
- a jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározását a Gyvt. előírásai alapján;
- a bűnmegelőzési program főbb pontjait (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számát az általuk elkövetett bűncselekmények számát, a bűnelkövetés okait,
- a civil szervezetekkel való együttműködés kereteit.

A Gyvt. 14. §-a alapján a gyermek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt.-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A gyermekvédelem sokrétűségét mutatja a beszámoló összeállításához felkért Intézmények száma, amelyek az alábbiak:

- Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Felsőlajosi Tagintézménye
- Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézménye
- Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Bölcsődei Tagintézménye
- Lajosmizsei Fekete István Sportiskolai Általános Iskola Felsőlajosi Tagintézménye
- Lajosmizsei Közös Önkormányzati Hivatal Felsőlajosi Kirendeltsége

- Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya
- Kecskeméti Rendőrkapitányság Lajosmizse Rendőrőrs

Valamennyi Intézményvezetőnek, munkatársnak és jelzőrendszeri tagnak a 2019. évi munkájáért és a beszámoló elkészítéséért ezúton is köszönetet mondok. A beszámoló az előterjesztés mellékletét képezi.

Felsőlajos, 2020. május 15.

Polgármesteri döntéshozatal:

A Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdetett ki a 40/2020. (III.11.) Korm. rendeletével 2020. március 11-étől.

Ezzel a veszélyhelyzettel összefüggő sajátos szabályokat állapított meg az Országgyűlés – a 2020. március 31-étől hatályos – a koronavírus elleni védekezésről szóló 2020. évi XII. törvénnyel.

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdése alapján „(4) Veszélyhelyzetben a települési önkormányzat képviselő-testületének, a fővárosi, megyei közgyűlésnek feladat- és hatáskörét a polgármester, illetve a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke gyakorolja. Ennek keretében nem foglalhat állást önkormányzati intézmény átszervezéséről, megszüntetéséről, ellátási, szolgáltatási körzeteiről, ha a szolgáltatás a települést is érinti.

Az előterjesztés áttekintését követően fenti hatáskörömben eljárva az alábbi határozatot hozom:

...../2020. (.....) Polgármesteri Határozat

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, figyelemmel a koronavírus elleni védekezésről szóló 2020. évi XII. törvényre Felsőlajos Község Polgármestereként –a Képviselő-testület döntési hatáskörébe tartozó ügyben- „Az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásának értékelése” tárgykörben az alábbi határozatot hozom:

H A T Á R O Z A T

A 2019. évre vonatkozó Felsőlajos Község Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló beszámolót elfogadom.

Lajosmizse, 2020. május 22. 8.00 óra

Juhász Gyula
polgármester

FELSŐLAJOS

**BESZÁMOLÓ FELSŐLAJOS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI
FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRÓL**

**FELSŐLAJOS
2020.**

BESZÁMOLÓ A GYERMEKVÉDELMI ÉS GYERMEKJÓLÉTI FELADATOKRÓL

Tartalomjegyzék

1. A település demográfiai mutatói.....	6
2. a) Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások Felsőlajoson.....	7
2. b) A Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok.....	10
2. c) A gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.....	12
3. a.) Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása: gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata.....	14
3. b) A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálatá beszámolója a Pártfogó Felügyelői munkáról	45
3.c) A Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Felsőlajosi Tagintézményének beszámolója a gyermekvédelmi tevékenységéről.....	46
3.ca) A Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Bölcsődei Intézményegysége gyermekvédelmi beszámolója.....	48
3. d.) A Lajosmizsei Fekete István Sportiskolai Általános Iskola Felsőlajosi Tagintézmény beszámolója a 2018. évi gyermekvédelmi tevékenységéről.....	52
4.) A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai.....	53
5.) Jövőre vonatkozó elképzelések, javaslatok.....	54
6.) A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása: Beszámoló a Kecskeméti Rendőrkapitányság Lajosmizse Rendőrőrs gyermekjóléti tevékenységéről	54
7.) A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogvédelem stb.).....	54

**A gyermekjóléti és gyermekvédelmi
feladatok ellátásának átfogó értékelése**

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira:

Lakosság száma és koreloszlása 2019. december 31-én
(Összehasonlító tábla a 2011.-2019. december 31-i adatokkal)

Település	Településtípus	Lakosság (fő)	0-2 éves korúak	3-6 éves korúak	7-14 éves korúak	15-18 éves korúak	0-18 éves korúak
Felsőlajos (2019)	Község	949	23	29	68	39	159
Felsőlajos (2018)	Község	943	25	27	67	42	161
Felsőlajos (2017.)	Község	940	26	23	67	48	164
Felsőlajos (2016.)	Község	948	19	27	72	53	171
Felsőlajos (2015.)	Község	950	18	27	76	53	174
Felsőlajos (2014.)	Község	939	13	22	79	51	165
Felsőlajos (2013.)	Község	932	10	26	83	43	162
Felsőlajos (2012.)	Község	936	7	30	88	46	171
Felsőlajos (2011.)	Község	969	16	33	94	45	188

Forrás: Helyi Vizuál Regiszter személyi adat- és lakcím-nyilvántartási rendszer

Felsőlajos településen a lakosságszám és a 0-18 éves korosztály kisebb mértékű csökkenést mutat az elmúlt évhez képest. A 0-2 éves korosztály száma csekély mértékben csökkent, míg a 3-6 éves korosztály és a 7-14 éves korosztály száma csekély mértékben növekedett. A táblázat adatai alapján megfigyelhető, hogy a 15-18 éves korosztály száma 2017. évtől kis mértékben ugyan, de csökkenő tendenciát mutat.

2.a) Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni szociális ellátások Felsőlajoson, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általános adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága

*(Készítette: Friedrich Mária Lajosmizsei Közös Önkormányzati Hivatal
Felsőlajosi Kirendeltség)*

A pénzbeli, illetve természetbeni ellátásokat, valamint megállapításuk feltételeit a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) határozza meg.

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés g) és i) pontjai értelmében a települési önkormányzat jegyzője megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, illetve megállapítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt-ben, valamint külön jogszabályban meghatározott kedvezmények igénybe vételére.

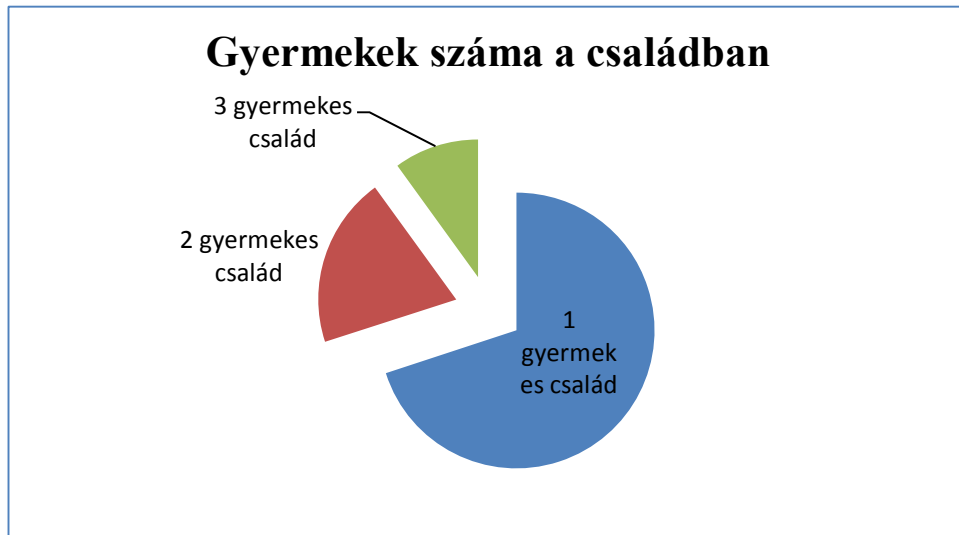
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának elsődleges feltétele, hogy a gyermeket gondozó család egy főre eső jövedelme nem haladhatja meg a 38.475.-Ft-ot, egyedül álló szülő, illetve tartósan beteg, vagy súlyosan fogyatékos gyermek esetében a 41.325.-Ft-ot, továbbá a gyermeket gondozó család tagjai külön-külön ne rendelkezzenek a mindenkori legkisebb öregségi nyugdíj összegének húszszorosát (570.000.-Ft), együttvéve pedig hetvenszerezését (1.995.000.-Ft) meghaladó értékű hasznosítható vagyonnal.

Ezen feltételeknek – 2019. évet nyitó adatként – 17 támogatásra jogosult esetben igazolódott a fennállása. Az év folyamán megállapított esetek száma 14 volt, a határozott idő lejáratára miatt 17 jogosultság szűnt meg, így az év végi záróadat 14 rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultat mutat.

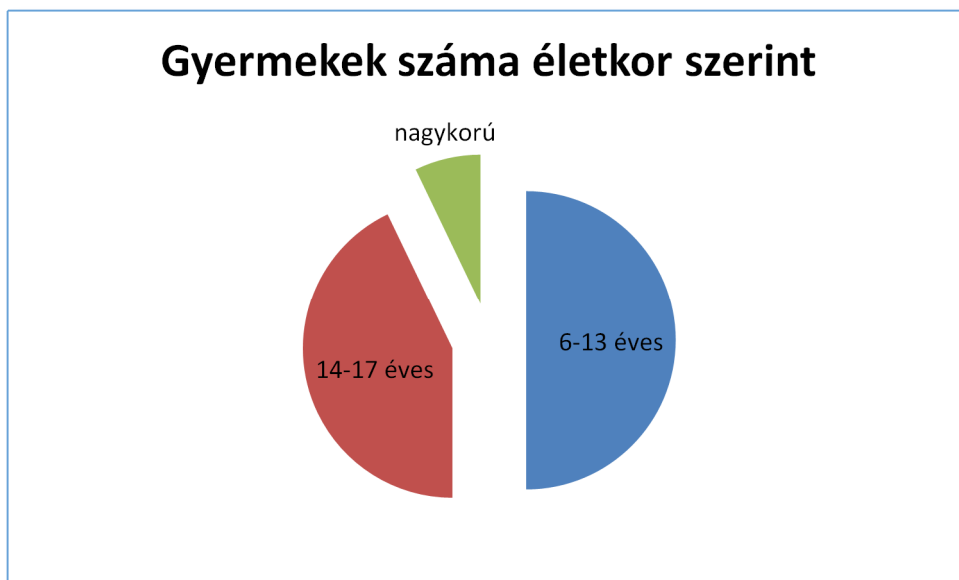
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelem elutasítására nem került sor.

A kérelmezőkre vonatkozó adatok alapján megállapítható, hogy a 14 rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek 10 családban nevelkedik. A családokra jellemző, hogy a gyermeket egyedülálló szülő tartja el, a 10 érintett családból 7 esetben egyedülálló szülő neveli a gyermekeket.

A jogosult családok gyerekszám szerinti megoszlása alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családok 70 %-a 1 gyermeket nevel, 20 %-a kétgyermekes család, míg mindössze 1 családban nevelkedik 3 gyermek. 4 vagy annál több gyermeket nem nyújtott be kérelmet ellátás iránt.

A támogatásban részesülők legnagyobb részben a 6-13 éves, illetve a 14-17 év közötti korosztályból kerülnek ki, a gyermekek közül 2 fő tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos.

A gyermekek és ezzel együtt az őket nevelő családok anyagi helyzetének megítéléséhez az egy főre eső jövedelem szerinti megoszlás adhat információt. A rászorultság oka az alacsony jövedelem mellett a keresők számával is magyarázható. 2019. évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek szám az egy főre jutó családi jövedelem szerint a jogosultság megállapításakor a következő táblázatban foglaltak szerint alakultak:

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma az egy főre jutó családi jövedelem szerint a jogosultság megállapításakor

Megnevezés	Egy főre jutó családi jövedelem				Összesen
	az öregségi nyugdíj legkisebb összegének felét nem éri el	az öregségi nyugdíj legkisebb összegének fele, illetve annál több, de az öregségi nyugdíj legkisebb összegét nem éri el	az öregségi nyugdíj legkisebb összegét eléri, de annak 135%-át nem haladja meg	az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 135%-át meghaladja, de annak 145%-át nem haladja meg	
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma	3	7	4	0	14

Forrás: saját összeállítás

A Gyvt. 67/A. § (1) bekezdése határozza meg a hátrányos helyzetű gyermek fogalmát: Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

A Gyvt. 67/A. § (2) bekezdése alapján halmozottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

2019-ben Felsőlajoson 5 fő hátrányos helyzetű gyermeket tartottunk nyilván, míg halmozottan hátrányos helyzet megállapítása nem történt. Az előző időszakban 1 fő halmozottan hátrányos helyzetű gyermek esetében a határozott idő lejáratára miatti jogosultság megszűnését követően a szülő kérelmére nyilatkozata alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításakor hátrányos helyzet fennállását állapítottuk meg.

A Gyvt. 2019 évre vonatkozóan a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak részére folyósításra kerülő pénzbeli támogatást a korábbi évektől eltérően már nem Erzsébet utalvány formájában határozza meg:

A Gyvt. 20/A. § (1) bekezdése szerint a gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

alapösszegű pénzbeli támogatást folyósít, feltéve, hogy a gyermek, fiatal felnőtt az a) és b) pont szerinti időpontban a gyámhatóság határozata alapján nem minősül a 67/A. §-ban foglaltak szerint hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek.

A hivatkozott jogszabályi rendelkezés (2) bekezdése pedig kimondja, hogy a gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a 67/A. § szerinti hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a gyámhatóság határozata alapján

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

emelt összegű pénzbeli támogatást folyósít.

2019. augusztusában 13 fő (7 fő alapösszegű; 6 fő emelt összegű) részére igényeltünk egyszeri támogatást, amelyre 81.000.-Ft-ot fizetett ki az önkormányzat, november hónapban 14 fő (8 fő alapösszegű; 6 fő emelt összegű) részére történt pénzbeli támogatás folyósítása összesen 87.000 Ft összegben.

Az önkormányzatot a gyermekvédelmi kedvezmény vonatkozásában kiadás nem terheli tekintettel arra, hogy a hozzá kapcsolódó normatív kedvezményeket az állam 100 százalékban finanszírozza.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás igénylésére kérelem az elmúlt évben nem érkezett.

2.b.) Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása Felsőlajoson, illetve egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok

A gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük – ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is –, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő, törvényes

képviselő munkarendjéhez igazodik. Gyermek napközbeni ellátásának igénybevételére jogosult az átmeneti gondozásban és az otthon nyújtó ellátásban részesülő gyermek is.

Felsőlajos Község Önkormányzata 2019. évben is megszervezte a **gyermek nyári napközbeni ellátását**, amelyben **13** gyermek vett részt.

Az önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést köteles megszervezni a megfelelő időtartamban és biztosítani a gyermekek számára a Gyvt. rendelkezései értelmében.

A hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen kell biztosítani a szünidei gyermekétkeztetést.

A törvényi rendelkezés alapján az önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon, általános- és középiskolai oktatásban részt vevő gyermekek számára a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

2019. évben Felsőlajoson a szünidei gyermekétkeztetés számai a következők szerint alakultak:
tavaszi szünetben **2** gyermek étkezett **2** napon keresztül
nyári szünetben a gyermekek nyári napközbeni ellátását igénybe vevő gyermekeken felül **2** gyermek étkezett **43** napon keresztül,
őszi szünetben **2** gyermek étkezett **4** napon keresztül,
téli szünetben **2** gyermek étkezett **3** napon keresztül.

Felsőlajos Község Önkormányzata által biztosított szociális ellátások köre 2015. március 1-jétől jelentősen megváltozott. A 4/2012. (III.27.) önkormányzati rendelet gyermekes családokat érintően elsősorban rendkívüli települési támogatást biztosít a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére. A rendkívüli települési támogatást mind a gyermekes, mind a gyermektelen családok igényelhetik. Az előző év adatait figyelembe véve megállapítható, hogy a jogosultak közül több az egyedülálló, mint a gyermeket nevelő család.

A gyermekek jólétének, ellátásának biztosításában aktívan helyt áll önkormányzatunk. A támogatások biztosításának hatékonyságát a kifizetések gyorsasága biztosítja, hiszen egy-egy rendkívüli élethelyzet nem tűr halasztást, ezért az önkormányzati rendelet értelmében a rendkívüli települési támogatás a kérelem indokául szolgáló élethelyzet mérlegelését követően azonnal, de legkésőbb 3 munkanapon belül kifizetésre kerül.

2. c) A gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

(Készítette: Zsolnainé Cserni Andrea – Lajosmizse Város Intézményeinek Gazdasági szervezete – gazdasági vezető)

A bölcsődei, valamint az oktatási, nevelési intézményekben a gyermekétkeztetés biztosítása a települési önkormányzat feladata, mely feladatot Lajosmizse Város Önkormányzata Intézményeinek Gazdasági Szervezete látja el, a Gyvt. vonatkozó előírásai alapján.

21. § (1) Természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére

a) a bölcsődében, mini bölcsődében,

b) az óvodában,

c) a nyári napközis otthonban,

d) az általános és középiskolai kollégiumban, az itt szervezett externátusi ellátásban,

e) az általános iskolai és - ha önkormányzati rendelet kivételével jogszabály másképpen nem rendelkezik - a középfokú iskolai menzai ellátás keretében,

f) a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében [az a)-f) pontban foglaltak a továbbiakban együtt: intézményi gyermekétkeztetés],

g) a 21/C. §-ban foglaltak szerint a bölcsőde, mini bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában az Nktv. 30. § (1) bekezdése szerinti nyári szünet és az Nktv. 30. § (4) bekezdése szerinti tanítási szünetek időtartama alatt (a továbbiakban együtt: szünidei gyermekétkeztetés).

Ha törvény másként nem rendelkezik, a gyermekétkeztetésért térítési díjat kell fizetni. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szabályozza az étkezési térítési díj kedvezményre való jogosultság feltételeit. A kedvezményeket kérvényezni, a jogosultságot igazolni kell.

Ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés

21/B. § (1) Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át vagy

ae) nevelésbe vették;

b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

bb) nevelésbe vették;

c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

da) nevelésbe vették, vagy

db) utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

2019. évben kedvezményes étkezésben részesülők száma

Óvodában:	ingyenes étkező:	48 fő
	összes étkező:	54 fő
Általános iskolában:	kedvezményes étkező (50%):	28 fő
	ingyenesen étkező:	6 fő
	összes iskolai étkező:	65 fő

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény 2016. 01. 01. napjától hatályos változása értelmében a települési önkormányzat kötelező feladatává vált az iskolai szünidő, valamint a bölcsőde és óvoda zárva tartása esetén a szünidei gyermekétkeztetés biztosítása, melyre a hátrányos helyzetű, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek jogosultak ingyenesen.

2019. évben tavasszal 2, nyáron 2, ősszel 2, télen 2 gyermek vette igénybe a szünidei gyermekétkeztetést.

3. a.) Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata

(Készítette: Józsné Dr. Kiss Irén – Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézménye - Intézményvezető

1. A család- és gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja

1.1. A családsegítés célja és feladata

A családsegítés célját és feladatait a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993.évi III. tv. (a továbbiakban: Szocvtv.) 64. §-a határozza meg: a családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A jegyző, a járási hivatal, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, az egyesületek, az alapítványok, a vallási közösségek és a magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatóknak, intézménynek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást. A kapott jelzés alapján a családsegítést nyújtó szolgáltató, intézmény feltérképezi az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a családsegítés tartalmáról, feladatairól:

A családsegítés keretében biztosítani kell

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat.

1.2. A gyermekjóléti szolgáltatás célja és feladata

A gyermekjóléti szolgáltatás célját, tartalmát és feladatát a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv (a továbbiakban: Gyvt.) 39. és 40. § - a határozza meg: a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek

veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszűnését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében:

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése;
- a válsághelyzetben levő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátásokhoz történő hozzájutásának szervezése,
- a szabadidős programok szervezése,
- a hivatalos ügyek intézésének segítése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében:

- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- az 1997. évi XXXI. tv-ben meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,
- tájékoztatás az egészségügyi intézményekben működő inkubátorokról, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében:

- a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (családgondozás) elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés, a kapcsolattartás esetében,
- kezdeményezni
- egyéb gyermekjóléti alapellátások igénybevételét,
- szociális alapszolgáltatások igénybevételét,
- egészségügyi ellátások igénybevételét,
- pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét.

A Gyvt. 40. § (2) bekezdése alapján a család- és gyermekjóléti szolgálat a fentiekén túl:

- folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,
- meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,
- közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában,
- szervezi a helyettes szülői hálózatot, illetve működtetheti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztathat, nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről,

- segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,
- felkérésre környezettanulmányt készít,
- kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,
- biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,
- részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában.

A gyermekjóléti szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez.

1.3. Szervezeti forma

Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézményének (a továbbiakban: Intézmény, EGYSZI) alapító okirata tartalmazza az ellátandó feladatok körében a személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatásokat és gyermekjóléti alapellátásokat, közte a családsegítést és a gyermekjóléti szolgáltatást. Az Intézmény fenntartója 2013. július 01. napjától Lajosmizse és Felsőlajos Köznevelési, Egészségügyi és Szociális Közszolgáltató Társulás.

2016. január 1-jétől gyermekjóléti szolgáltatás a családsegítéssel egy szolgáltató, a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat keretében szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységeként működik. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ellátja a Gyvt. 39. § (2) és (3) bekezdés szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti feladatait.

1.4. Működési terület

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat működési területe Lajosmizse város és Felsőlajos község közigazgatási területe, összesen 176 km². A KSH adatai alapján Lajosmizse lakosság száma 2019. január 1-én 11 317 fő, Felsőlajos lakosság száma 885 fő, összesen 12 202 fő volt.

1.5. Ellátottak köre, az igénybevételének módja

A szolgáltatást úgy kell megszervezni, hogy az - szükség esetén - kiterjedjen a településen vagy településrészen élő valamennyi családra. Az alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást - lehetőség szerint - a jogosult lakóhelyéhez, tartózkodási helyéhez legközelebb eső ellátást nyújtó személynél vagy intézményben kell biztosítani. Az ellátottak köre Lajosmizse város és Felsőlajos község közigazgatási területén élő egyének, családok.

A szolgálat igénybevétele térítésmentes. Az alapellátás igénybevétele - jogszabályban meghatározott eseteket kivéve - önkéntes.

A család-és gyermekjóléti szolgáltatás igénybe vehető személyesen a Lajosmizse, Dózsa György út 104-106. szám alatt, az Intézmény székhelyén. Elérhető a 76/556-186, illetve a 76/556-188 telefonszámon, faxon: 76/356-020 számon és elektronikus levélben a cssszlm@gmail.com címen.

Ügyfelfogadási rend Lajosmizse településen, a Dózsa György út 104-106. szám alatti székhelyen (Egészségház):

hétfőn:	8.00 – 12.00	illetve 13.00 – 16.00
kedden:	8.00 – 10.00	
szerdán:	8.00 – 12.00	illetve 13.00 – 16.00

csütörtökön: 8.00 – 12.00
pénteken: 10.00 – 11.00

Ügyfélfogadási rend Felsőlajos településen, az Iskola út 12. szám alatti nyitva álló helységben
(Faluházban):
szerdán: 8.00 – 10.00

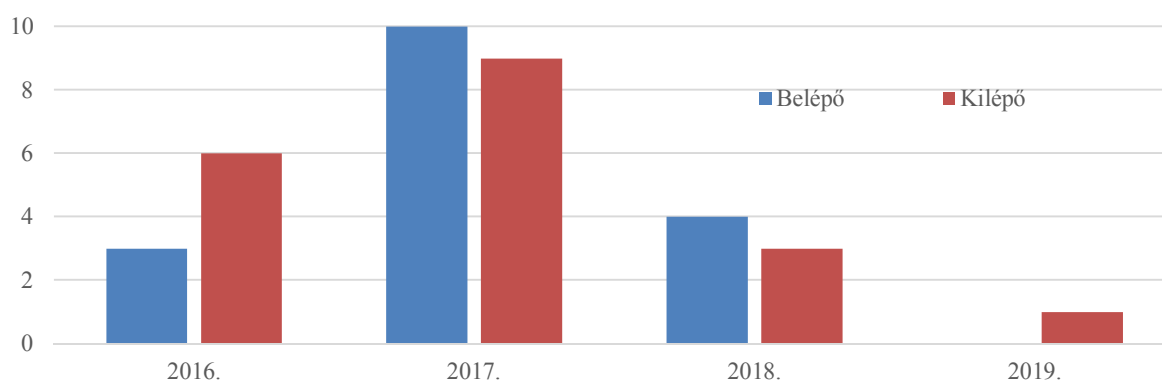
1.6. Személyi feltételek

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat vonatkozásában a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: Nmr.) 4 000 fő lakosságszámra vetítve 1 fő családsegítőt ír elő, vagy - ha ez magasabb létszámot eredményez - minden 25 ellátott családra 1 fő. 3 fő családsegítő és a felett közülük vezetőt kell kinevezni. Szociális asszisztens ajánlott létszámként kerül meghatározásra, 10 000 fő lakosságszámra vetítve 1 fő. A lakosságszám alapján 3 fő családsegítő kötelezően, 1 fő szociális asszisztens ajánlottan alkalmazandó. A 2019-ben gondozott családok száma (143 család) alapján elvárt családsegítői létszám 6 fő.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat vonatkozásában a 2019. évben 6 státuszt biztosított az Intézmény, minden szakdolgozó családsegítő munkakörben látta el a feladatot, szociális asszisztens munkakörben az év során nem foglalkoztattunk munkatársat. A családsegítő munkakörbe felvett személyek mindannyian megfeleltek az Nmr. által előírt képesítési előírásoknak.

A korábbi évekre (2016-2018) jellemző magas munkaerő-mozgás megszűnt, a 2019-es évben összesen 1 fő hagyta el a szolgálatot. Az ágazatra jellemző a munkaerő-hiány, a megürült munkaköröket folyamatosan hirdetve is nagy nehézséget jelent a szakképzett, tapasztalt szakemberek biztosítása.

Munkaerő mozgás (fő) a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál 2016-2019 között.

Forrás: Dolgozók nyilvántartása

1.7. Továbbképzések

Szolgálatunk munkatársai 2019. évben az alábbi továbbképzéseken, szakmai rendezvényeken vettek részt:

- „Érzékenyítő tréning a szegregált környezetben, mélyszegénységben élők hátrányainak csökkentésére” című képzésen a TOP-5.2.1. projektben dolgozó, szociális munkát végző munkatársak (4 fő) vettek részt, a képzés beszámít a szakdolgozók továbbképzési kötelezettségébe (30 pont).
- Semmelweis Egyetem szociális munka mesterképzés (1 fő).
- Részvétel egyéb tájékoztatókon
 - Kecskeméti Rendőrkapitányság előadása – drogprevenció témában
 - BKM Kormányhivatal – család és gyermekjóléti szolgálatok számára szervezett szakmai nap
 - „HÍD Szabad iskola” – Kecskeméti Szakképzési Centrum iskolai lemorzsolódással kapcsolatos rendezvénysorozata
 - Megyei Módszertani Hálózat szakmai napjai (2 alkalom)

1.8. Tárgyi feltételek

Lajosmizsén a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat az Egészségházban működik, az ügyfélfogadás egy erre a célra kialakított, akadálymentesen megközelíthető helyiségben történik. A helyiségben történik a Család- és Gyermekjóléti Központ, a RÉV Szenvedélybetegsegítő Szolgálat és a Máltai Szeretetszolgálat helyi ügyfélfogadása is, a közös használat az ügyfélfogadási idő beosztása révén nem zavarja az egyes szolgálatok működési tevékenységét. Az ügyfélforgalom lebonyolításához szükséges berendezési és felszerelési tárgyak, eszközök (telefon, internetes kapcsolattal rendelkező számítógép, laptop, fénymásoló, nyomtató, elektronikus nyilvántartó rendszer stb.) biztosítottak. A szükséges kiszolgálóhelyiségek (váró, női, férfi és mozgáskorlátozott WC) használatának lehetősége is klienseink kulturált kiszolgálását biztosítja.

Az emeleten található a családsegítők munkaszobája, illetve az adminisztrációs feladatok (iktatás) ellátáshoz kapcsolódó helyiség. A munkavégzéshez szükséges tárgyi feltételek itt is adottak. Mindenki saját használatú íróasztallal és zárható szekrényel rendelkezik. Közös telefonhasználat, fax, internetes kapcsolattal rendelkező számítógép, illetve laptop áll a munkatársak rendelkezésére. A multifunkcionális nyomtatók - szkennelésre is alkalmas - segítségével az iratanyagok elektronikus továbbítása gyorsan történik.

Az esetkonferenciák, szakmaközi megbeszélések helyszíne az emeleti Tanácsterem.

Felsőlajoson a Faluházban külön helyiség áll rendelkezésre a kliensfogadáshoz, amelyben adottak a szakmai munkához szükséges tárgyi feltételek.

1.9. Jogi és szakmai szabályozás változásai

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat működését alapjaiban érintő jogszabályváltozások nem jelentek meg az év folyamán. 2019. elején a munkakörben való foglalkoztathatóság szabályait szigorították, az új szabályoknak megfelelően frissítésre kerültek az erkölcsi bizonyítványok, illetve a kapcsolódó nyilatkozatok.

1.10. Hatósági ellenőrzések

A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal 2019. februárban végezte el a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ellenőrzését. A lefolytatott hatósági ellenőrzés alapján a hatóság megállapította, hogy „*a fenntartó biztosítja a feladatellátáshoz szükséges személyi és tárgyi feltételeket, kiemelt figyelmet fordít a színvonalas munkavégzés körülményeinek biztosítására. 2016. január 1. napjától megvalósult jogszabály-változásokat a gyakorlati munkavégzés során figyelembe vették, a módosításokat folyamatosan nyomon követik és beépítik a gyakorlatba, a vonatkozó protokollok használata mellett.*

A feladatellátás – a helyszíni hatósági ellenőrzés során szerzett tapasztalatok alapján – kiemelkedően minősíthető, melyet elősegít a fenntartó és az intézmény vezetésének támogató hozzáállása és a szakdolgozók színvonalas munkavégzése”.

2. Veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működése

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszere magába foglalja a Szocvtv. 64. § (2) bekezdése szerinti családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszert és a Gyvt. 17. § (1) bekezdés szerinti gyermekvédelmi jelzőrendszert. A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszere működése kiterjed a kiskorú és nagykorú személyekre egyaránt.

2.1. Családsegítói jelzőrendszer

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A jegyző, a járási hivatal, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, az egyesületek, az alapítványok, a vallási közösségek és a magánszemélyek pedig jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatóknak, intézménynek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.

2.2. Gyermekvédelmi jelzőrendszer

A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztettségének megelőzése és megszüntetése érdekében – a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében jelzőrendszeri feladatokat látnak el:

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
- a köznevelési intézmények, (2020-tól önállóan a szakképző intézmények),
- a rendőrség, az ügyészség, a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- egyesületek, alapítványok, egyházi jogi személyek,
- a munkaügyi hatóság,
- a javítóintézet,
- a gyermekjogi képviselő
- a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal,
- az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv.

A fenti intézmények és személyek kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál, illetve hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

2.3. Intézkedés jelzés esetén

A jelzés alapján Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feltérképezi a problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a szolgáltatás céljáról, tartalmáról, szükség esetén felveszi a kapcsolatot a probléma-specifikus segítségnyújtás megszervezése érdekében más szolgáltatásokkal, intézményekkel, hivatalokkal, hatóságokkal. Meghatározott problémakörök esetén a Szolgálat hatósági eljárást kezdeményez.

A jelzések nyomán munkatársaink sokoldalú tevékenységet folytatnak annak érdekében, hogy a gyermek egészséges testi, lelki és szellemi fejlődését veszélyeztető hatásokat enyhítsék, szükség esetén intézkedéseket tegyenek a veszélyeztető tényezők elhárítására. A jelzés sok esetben további veszélyeztető tényezők feltárásához vezet, ezekre az esetmunka során derül fény.

A hatékony munka érdekében több esetben a jelzőrendszeri tagokkal közösen lépünk fel a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében. A szolgálat a jelzés kapcsán megszervezi az érintett szakemberek közös családlátogatását, szükség esetén esetkonferenciát, tevékenységével biztosítja a folyamatos információáramlást egy-egy ügy minél gyorsabb rendezése érdekében.

2.4. Jelzések száma 2019-ben

Lajosmizse települést érintően 188 esetben érkezett jelzés, ebből 164 esetben 18 év alatti, 24 esetben pedig nagykorú ügyében érkezett a jelzés. A nagykorú személyekre érkező jelzések száma gyakorlatilag nem változott, az összes jelzésen belüli arányuk azonban nőtt.

Felsőljós vonatkozásában 3 jelzés érkezett, mindhárom kiskorú gyermekre, köznevelési intézményből.

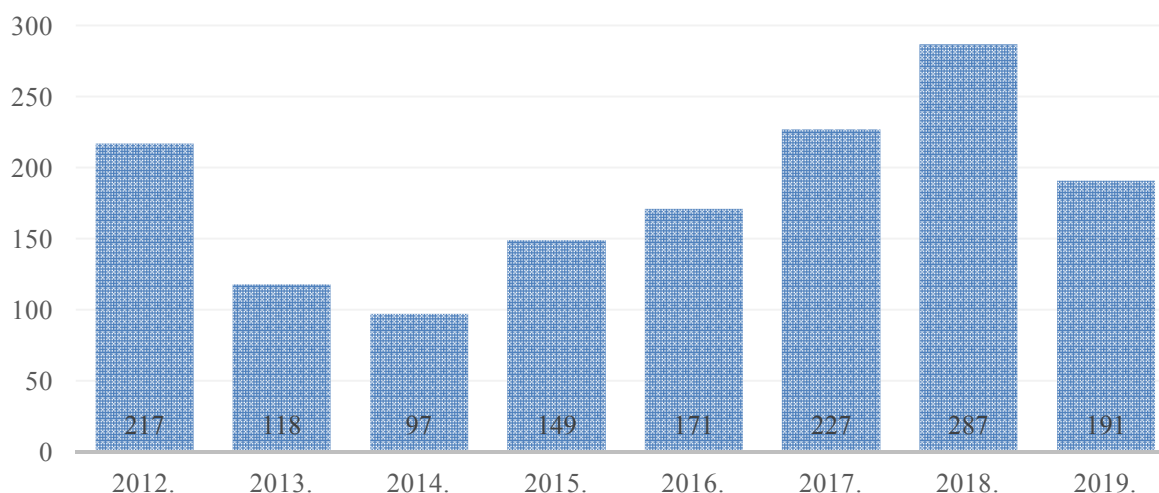
Jelzések száma a 2019. évben

Jelzőrendszeri tag	0-17 éves	18 év feletti	Összesen
Köznevelési intézmény	104	0	104
Egészségügyi szolgáltató	27	14	41
ebből védőnő	19	6	25
Állampolgár	9	6	15
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	9	1	10
Rendőrség	16	0	16
Gyámhivatal	1	3	4
Önkormányzat, jegyző,	1	0	1
Összesen	167	24	191

Forrás: 2019. évi statisztikai és nyilvántartási adatok

A 2012-2014 időszakban a jelzések számának csökkenése volt megfigyelhető, a 2014. évben fordult a trend és jelentős emelkedés kezdődött, mely a 2018. évig kitartott. A 2019-es évben a jelzések száma jelentősen csökkent.

Jelzések száma éves összesítésben 2012-2019 között.

Forrás: Éves statisztikai és nyilvántartási adatok

2.5. Veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszeri munka értékelése

A köznevelési és a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények adták a jelzések 54%-át. A jelzések oka jellemzően az *igazolatlan hiányzások*. Az igazolatlan hiányzások jelentős része az orvosi igazolások késedelmes vagy hiányos leadásából fakadt, jelentős részük egyszeri intézkedéssel, illetve alapellátásba vétellel kezelhető volt. Problémának mondható az iskolai jelzések tekintetében a progresszivitás elmaradása, a 10-30-50 órás jelzésekből egy vagy több hiányzik.

Szükséges lenne az igazolatlan hiányzások mellett az igazolt hiányzásokról szóló tájékoztatás is, ugyanis sok esetben ez rendkívül magas értéket vesz fel anélkül, hogy az igazolatlan hiányzás jelentőssé válna, így a gyermek ügyében szociális beavatkozásra csak későn kerül sor. Ilyen kötelezettséget a jelzőrendszeri jogszabályok jelenleg nem írnak elő.

A jelzésekben felbukkan az *elhanyagolás* gyanúja, mely leginkább személyi higiénia hiányában, nem megfelelő öltözetben nyilvánul meg. Az egészségügyi veszélyeztetésen belül kell említeni azokat az eseteket, amikor a gyermek megfelelő kíséret nélkül érkezik az intézménybe, illetve a szülő alkoholos vagy egyéb pszichoaktív szer általi befolyásoltság érzetét kelti.

A *magatartási problémák* (5 jelzés 2019-ben) esetében az iskolán belül agresszió az egyik legfontosabb probléma, figyelmet érdemel a kiskorúak körében a pszichoaktív szerek használata, illetve a bűncselekmény-szerű tevékenységek (zsarolás, csoportos bántalmazás, stb.). A magatartási problémákat a családi rendszer működési zavarának egyik fontos jelzőjének tekinthetjük. A *szülői együttműködés hiánya* általában más veszélyeztető tényezőkkel együtt fordul elő, a köznevelési intézmény nem tudja a szülőkkel a gyermeket érintő problémákat rendezni.

A **szakképzési intézmények** 18 alkalommal küldtek jelzést, szinte kivétel nélkül rendkívül magas igazolatlan és igazolt hiányzásokról kaptunk értesítést. A hatékony intézkedést akadályozza, hogy a tanulók tisztában vannak a tankötelezettségi életkorral, így érdemben nehéz lehet rájuk hatni, a hiányzások nagy arányban vezetnek az iskolarendszertől való kieséshez, lemorzsolódáshoz. A jelzések progresszivitása itt is fontos probléma, fontos lenne, hogy a hiányzások alakulásáról naprakészen értesüljön a szolgálat.

A jelzések második legfontosabb forrása az **egészségügyi ellátórendszer**. Ezen belül kiemelendő a **védőnői szolgálat** tevékenysége, mely a legnagyobb arányban küld jelzéseket. A jelzések legnagyobb részben a várandóssággal kapcsolatosak, itt a *titkolt, gondozatlan vagy alulgondozott várandósság*, a *kiskorúság*, a *várandós környezetében fennálló szociális problémák* okán érkezik jelzés. A megszületett gyermekek esetében a *nem megfelelő gondozás*, *elhanyagolás* okán kapunk jelzéseket, de a *családon belüli konfliktusok*, *bántalmazás*, *életmódbeli problémák* is felmerülnek. A védőnői hálózaton keresztül is érzékelhetők a településen élő román állampolgárságú személyekhez kapcsolódó szociális problémák, egészségügyi ellátásra való jogosultság hiányában a teljes várandósság gondozatlan, a születés utáni időszakban a csecsemő egészségügyi ellátása is problémás.

A második legaktívabb egészségügyi jelzőrendszeri tag a **Bács-Kiskun Megyei Kórház**. Nem csak kiskorúak, hanem a kórházból kikerülő nagykorú (főként idős) személyek kapcsán kapunk jelzéseket. A kiskorúak esetében az *egészségügyi elhanyagolás* a jelzések oka, ez legtöbbször az orvosi terápia mellőzésében, nem megfelelő betartásában nyilvánul meg. A nagykorú személyeknél az egyedül élő, nem gondozott vagy gondozást elutasító idős személyekről kapunk jelzéseket.

Egy-egy speciális kezelés igénylő kiskorú esetén szakorvos, illetve rendelőintézetek részéről is érkezik jelzés, mely jellemzően az előírt terápia nem megfelelő követését foglalja magában. A

helyi **orvosi ügyelet**től 5 személyt érintően kaptunk jelzést 2019-ben, itt a szegénység, lakhatási körülmények okozta veszélyeztetettség mellett felbukkant a szerhasználat gyanúja is várandós személynél.

A **rendőrségtől** érkező jelzések száma (16 db) az előző évhez képest emelkedett, a jelzések *kiskorúak bűncselekményben való érintettségéről* szólnak, sajnos jellemzően elkövetői minőségben.

Az **állampolgári bejelentések** esetében *bántalmazás, szülői életvitellel kapcsolatos jelzések* (pl. szenvedélybetegség, kiskorúak felügyelet nélkül hagyása) érkeznek, megjegyzendő, hogy a bejelentések egy része a kivizsgálás során megalapozatlannak bizonyul.

Kis arányban van jelen jelzőként a települési önkormányzat (jegyző), más települések család- és gyermekjóléti szolgálatai. A járási család- és gyermekjóléti központ, illetve a gyámügyi feladatokat ellátó kormányhivatal részéről továbbított jelzések érkeztek az év során.

Az előző évhez az összes jelzések száma csökkent ennek oka lehet, hogy a magas jelzésszámot generáló családokból nevelésbe vétellel kikerültek a gyermekek. Fontos megemlíteni, hogy több jelzőrendszeri tagnál személyi változások történtek, ami befolyásolta a jelzések számát – e tekintetben a fluktuáció a jelzőrendszer hatékonyságát csökkentő tényezőnek mondható. Meglátásunk szerint a jelzőrendszeri működés „kifáradását” okozza, ha a jelzésben szereplő problémára az ellátórendszer nem tud hatékonyan reagálni, a szakmai eszközrendszer elégtelensége visszahat az észlelő és jelzőrendszerre.

Továbbra is problémát jelent, hogy nem küldenek jelzést a házi gyermekorvosok. A védőnői szolgálat ezt a hiányosságot részben kompenzálja, ez azonban nem mentesíti az orvosokat a jelzési kötelezettség alól.

A jelzőrendszeri működésben hiányként jelentkezik, hogy létszámhiány miatt a településen nem működik az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység.

2.6. Jelzőrendszeri és szakmaközi megbeszélések

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2019-ben is hat alkalommal tartott jelzőrendszeri értekezletet/szakmaközi megbeszéléseket. A jelzőrendszeri tagoknak minden alkalommal írásos meghívót küldtünk, az értekezletről emlékeztetőt és jelenléti ívet készítettünk. A szakmaközi megbeszéléseken állandó témát jelentettek a szakmát érintő aktualitások, illetve a TOP 5.2.1-15 BK1 „*Szegregált területen élő társadalmi együttműködést erősítő helyi szintű komplex programok Lajosmizsén*” című pályázattal kapcsolatos tájékoztatás. A 2019. évi programban a fentiekén túl törekedtünk arra, hogy a gyermekvédelemmel, jelzőrendszeri működéssel, illetve a településen tapasztalt szociális problémákkal kapcsolatban hívjunk előadókat. Az évben az alábbi program valósult meg:

- Január 19. Dizájnertdrogok a szegregátumokban - romatelepi esetek
BAGázs Közhasznú Egyesület
- Március 22. Bemutatkozik a kórházi szociális munka
Vidéki Attiláné, Bács-Kiskun Megyei Kórház
- Május 24. Családok támogatása a családterápia eszközeivel
Dr. Lászlóné Bíró Lili, Bujdosó Boglárka, családterapeuta jelöltek
- Augusztus 23. Nevelőszülői hálózat bemutatkozása
Popovics Zsuzsanna, SOS Gyermekfalu
- Október 18. A Gyermekjóléti törvény és Büntető törvénykönyv kapcsolata

- November 29. Resztoratív sérelemkezelés
Tót Szilvia, BKM Rendőr-főkapitányság

Az Intézmény 2018. évi szakmai munkáját Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtára dísztermében 2019. február 20-án tartott, „Gyermekvédelemtől a felzárkózásig” címmel megrendezett éves szakmai tanácskozásán mutatta be az Intézmény.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2018. évi tevékenységét Dr. Faragó Viktor, szolgálatvezető mutatta be, előadásában két olyan esetről is beszámolt, melyek megmutatják a családsegítői tevékenység gyakorlatát, eredményességét. A jelzőrendszeri munkáról Keliger Dóra, családsegítő, jelzőrendszeri felelős számolt be, aki előadásában kitért az iskolai lemorzsolódás tényezőire, hatásaira és részletesen elemezte a lajosmizsei tanulókat érintő adatokat. Meleg Sándor, intézményvezető-helyettes „Helyzetkép családsegítő szemmel” című előadásában a szociális ellátások szempontjából jelentős statisztikai adatokat mutatta be.

Zsuboriné Kovács Mária, az Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága, Családtámogató Központ szolgálatvezetője a gyermekjóléti szolgáltatás járási tapasztalatairól tájékoztatta a hallgatóságot. A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság munkatársa, Bulyáki Tünde szakreferens a jelzőrendszeri működés átalakításának eredményeit, dilemmáit és tapasztalatait ismertette a szakemberekkel. A program végén Meleg Sándor, intézményvezető-helyettes „Szegregált területen élők társadalmi együttműködését erősítő helyi szintű komplex programok Lajosmizsén” TOP-5.2.1 projekt eredményeit mutatta be.

2.7. Helyi Jelzőrendszeri Intézkedési Terv

A 2019. évi intézkedési terv tartalmazta a TOP 5.2.1-15 BK1 „Szegregált területen élő társadalmi együttműködést erősítő helyi szintű komplex programok Lajosmizsén” című pályázat keretén belül tervezett feladatokat és az ezen túli intézményi feladatcsoport tartalmazta.

Az Intézkedési terv 30 problémakört nevesített, ezekhez konkrét feladatokat, célokat társított. 29 probléma esetén a tervezett feladat az évre tervezett módon megvalósult, 1 esetben a megvalósítás megkezdődött, de a környezeti feltételek nem tették lehetővé a kivitelezést, így a tervezett programot módosítottuk.

2019. évi Intézkedési tervben foglalt feladatok és teljesülésük.

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	Teljesülés
1.	Szegregátum szociális bérlakásainak leromlott állapota	TOP-4.3.1-15-BK1 - Leromlott városi területek rehabilitációja	A program 2019-ben lezárult, októberben minden lakrészbe beköltöztek a lakók, a mindennapi életvitelt a szociális munkások folyamatosan segítik
2.	Szegregátum környezeti leromlottsága	TOP-4.3.1-15-BK1 - Leromlott városi területek rehabilitációja	A program 2019-ben lezárult.
3.	Közösségi tér hiánya	TOP-4.3.1-15-BK1 - Leromlott városi területek rehabilitációja	2019 júniusában a Közösségi Ház átadása megtörtént, a projektben és azon kívül is programok zajlanak, a közösségi felhasználás feltételei rendeződtek.

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	Teljesülés
4.	Szegregátumban élő fiatalok szocializációjának hiányosságai	Alkotóműhely TOP-5.2.1-15-BK1 - A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	A 2018/2019-es tanév foglalkozásai lezajlottak, a 2019/2020-as tanév foglalkozásai folyamatban vannak.
5.	Szegregátumban élő fiatalok szabadidő hasznos eltöltése tanítás-mentes időszakban	Sport- és szabadidő tábor	A 2019. évi táborok a tervek szerint két turnusban, 20-20 fő részvételével lezajlottak.
6.	Szegregátumban élők szülői kompetenciáinak hiányosságai	Szülői eredményességi tréning	A TOP-5.2.1-15-BK1 projekt támogatásával két szülőcsoport megvalósult.
7.	Szegregátumban élő fiatalok kompetenciáinak hiányosságai	Fiatalok eredményességi tréningje Pszicho-dráma	TOP-5.2.1-15-BK1 projekt keretében a serdülők tréningje lezajlott, további 2 tréningcsoport folyamatban. A pszichodráma foglalkozás a tanév rendje szerint lezajlott, ill. 2020-ban folytatódik.
8.	Szegregátumban élők szociális támogatásának megerősítése	Folyamatos szociális munka megteremtése. Szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása	Folyamatosan történik, 2019 nyarától elérhető a Közösségi Házban is.
9.	Képzési, foglalkoztatási hiányosságok	Képzések	A tervezett képzések átalakultak, a résztvevőket, érdeklődőket a jelenleg futó foglalkoztatási-képzési projektek felé delegáljuk, szociális munkások támogatásával.
10.	Szegregátumban élők egészségügyi helyzetének javítása	Egészségügyi programok (szűrések, tájékoztató előadások)	2019. október-november hónapokban egészségügyi előadások, szűrések a tervek szerint történtek.
11.	Szegregátumban a bűnelkövetővé, ill. áldozattá válás megelőzése	Bűnmegelőzést, közbiztonság javítását elősegítő program.	Bűnmegelőzési programok lebonyolítása folyamatban, lezárult az idősképzés, pedagógusképzés, folyamatban a szakemberképzés, egyes elemek 2020-ban kerülnek megvalósításra.
12.	Helyi tevékenységek koordinációja	Szakmai megbeszélések szervezése	Szervezetközi egyeztetések projekt témában 3 alkalommal, az új RNÖ-vel 1 alkalommal történtek.
13.	Alacsony környezet-tisztasági kultúra.	Környezet-tisztasági akciók.	A Közösségi Házhoz kapcsolódóan volt közösségi akció. Hulladéktárolók beszerzése történt. Közös bejárások történtek az önkormányzattal. 2019. szeptember 30-án lakossági fórum a Közösségi Házban.
14.	Igény- és szükségletfelmérés	Szegregátum teljes felmérése	Az igények felmérése folyamatosan történt.

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	Teljesülés
15.	Egészségvédelem.	Egészségügyi hét programcsomag megvalósítása	2019 októberében, a Szakmai napok keretében megtörtént.
16.	Egészségvédelem. Hepatitis A vírus elleni védekezés.	Tájékoztató előadás és foglalkozás. Helyes kézmosás megtanulása.	2019 októberében, a Szakmai napok keretében megtörtént.
17.	Egészségvédelem. Fog és szájpótlási kultúra hiánya.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	2019 októberében, a Szakmai napok keretében megtörtént.
18.	Egészségvédelem Egészséges életmód és táplálkozás.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	2019 októberében, a Szakmai napok keretében megtörtént.
19.	Egészségvédelem. Szexuális felvilágosítás.	Szexuális felvilágosítás.	2019 októberében, a Szakmai napok keretében megtörtént.
20.	Egészségvédelem. Káros szenvedélyek nélküli élet.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	2019 októberében, a Szakmai napok keretében megtörtént.
21.	Egészségvédelem A mellrák kérdéskörei.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	2019 októberében, a Szakmai napok keretében megtörtént.
22.	2018. év munkájának értékelése	Éves Szakmai Tanácskozás	2019. február 20-án megvalósult.
23.	Jelzőrendszeri tagok folyamatos együttműködésének és információ-áramlásának biztosítása.	Szakmaközi megbeszélések	6 db szakmaközi megbeszélés került megtartásra, tematikus tartalommal.
24.	Korai várandósság	Intézkedési terv kidolgozása	Intézkedési terv kidolgozása megtörtént (VELEM program), a projekt megvalósításba beépítésre került 2020-tól.
25.	Szerhasználat	Intézkedési terv kidolgozása	Intézkedési terv nem

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	Teljesülés
26.	Alacsony foglalkoztatottság egyes társadalmi csoportokban	„Állásinfó” adatbázis. Önéletrajzok, levelek írása. információs motivációs	Folyamatosan megvalósult.
27.	Időseket érintő ellátatlanság és veszélyhelyzetek.	Időskorúak veszély-helyzetét észlelő- és jelzőrendszer-ének fejlesztése Ügyintézés.	Tanyagondnoki szolgálat keretében folyamatosan megvalósult.
28.	Egyének, családok támogatása a családsegítés „hagyományos” mód-szereivel.	Adományok gyűjtése, kezelése, kiadása. Belső szabályozás felülvizsgálata	Folyamatosan megvalósult.
29.	Értékek közvetítése.	Luca Napi Gyermek Karácsonyi Ünnepe – Cipős doboz akció.	2019. december 11-én megvalósult.
30.	Tanyás körzetek szolgáltatáshoz való hozzáférése javítása	Tanyagondnoki szolgálat működtetése	Folyamatosan megvalósult.

Forrás: 2019. évi Helyi Jelzőrendszeri Intézkedési Terv

3. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tevékenysége

3.1. Ellátottak száma és alapvető jellemzői

2019-ben **Lajosmizsén** a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat gondozásában lévők száma összesen: 463 fő, akik **141** családban élnek, ebből a gyermekek száma **268** fő. **Felsőlajoson** a gondozásban lévők száma összesen: 9 fő, akik **2** családban élnek, ebből a gyermekek száma **5** fő.

A 2019. évben nyilvántartott, gondozásban álló családok száma összesen **143**. A jelzésekhez hasonlóan a gondozott családok számában is csökkenés figyelhető meg. A 2019. évben a gondozásban lévő gyermekek többsége (167 fő) alapellátásban részesül, a védelembe vettek (106 fő). Ezen felül 7 fő esetében ideiglenes hatályú elhelyezésre tettünk javaslatot.

Gazdasági aktivitásukat tekintve az ellátásban részesülő családokban magas arányú a munkanélküliség és az inaktivitás. A gondozott személyek közül gazdaságilag potenciálisan aktív csoportokba tartozó személyeknek alig 50%-a foglalkoztatott, 30%-a álláskereső, és 20%-a inaktív státuszú, itt az elmúlt években megfigyelhető volt a munkaerő-piaci aktivitás növekedése, ami pozitív hatást gyakorolt egyes szociális jellegű problémákra. Ugyanakkor továbbra is jelentős a mezőgazdasági idénymunkákból, alkalmi munkákból élők száma. Tapasztalataink szerint a kedvező munkaerő-piaci helyzet rövid távon az oktatással szemben ellenérdekeltté teszi a klienseket, hosszú távon viszont a szürke- és fekete foglalkoztatás, az alkalmi jellegű vagy rugalmas foglalkoztatási formák jelenléte kiszolgáltatottá teszi a családokat.

Iskolai végzettségük szerint a szolgáltatást igénybe vevők döntő többsége alacsony képzettségű, a 14 év felettiek között a maximum általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya 84%, a szakiskolai, szakközépiskolai végzettséggel, érettségivel, befejezett felsőfokú iskolai végzettségűek csak 16%-os arányban vannak jelen.

A családszerkezetre vonatkozóan megállapítható, hogy magas (27%) a gyermeket/gyermeket egyedül nevelő szülők száma, az egyedülálló nagykorú személyek aránya 11%, a gyermekes házastársak, illetve élettársak aránya 62%. A gondozott családok összetételében az előző évhez képest érdemi változást nem tapasztaltunk.

3.2. Forgalmi és szolgáltatási adatok

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a 2019. évben is intenzív segítő tevékenységet folytatott. Az összesített tevékenységszám 2 565 volt. A korábbi évhez képest a tevékenységszám csökkent ezt részben a gondozott családok számának csökkenése okozta. Az adományokkal kapcsolatos tevékenység átrendeződött, mivel a korábban adományként kezelt tűzifa támogatás települési támogatásként vehető igénybe. Nőtt az igény ugyanakkor a segítő beszélgetés, és a tanácsadás, illetve az egyéni és csoportos készségfejlesztés iránt.

A tevékenységek meghatározó módon lajosmizsei családokhoz kötődnek, Felsőlajos vonatkozásában a tevékenységszám 53; ez segítő beszélgetésből, esetkonzultációból, adományközvetítésből, ügyintézésben segítségnyújtásból állt össze.

A 2016-2019 évi adatok áttekintése során megállapítható, hogy az egyes szolgáltatások iránti igény évről évre változik, mely tevékenységi forma felé mutatkozik nagyobb szükséglet.

Szolgáltatási tevékenység adatai (alkalom)

Tevékenység	Tevékenység száma
Családlátogatás	944
Segítő beszélgetés	468
Tanácsadás	271
Segítségnyújtás ügyintézésben	224
Információnyújtás	216
Adományközvetítés	535
Esetkonzultáció	118
Esetkonferencia	49
Egyéni vagy csoportos készségfejlesztés	160
Jogi és szociális ügyekben segítségnyújtás	96
Közvetítés másik szolgáltatáshoz	67
Közreműködés kapcsolattartásban	48
Tűzifa ügyintézés	41
Környezettanulmány	9

Forrás: 2019. évi KSH adatszolgáltatás módszertana alapján, 2019. december 31-i jelentési időpontra számolva, Lajosmizse és Felsőlajos településeket egybevéve.

3.2. Együttműködés a Család- és Gyermejjóléti Központtal

Szolgálatunk az év folyamán 49 alkalommal tartott a Központ jelzőrendszeri tanácsadója és az esetmenedzserek részvételével esetkonferenciát, ebből 2 érintett Felsőlajoson élő családot. Az esetkonferenciákon az érintett családok és a meghívott szakemberek nagy részben megjelennek, ezáltal mindenki számára megfelelő, problémához illeszkedő megoldások szülehetnek. Rendszeresek voltak a Központ esetmenedzsereivel lebonyolított közös családlátogatások, folyamatosan megtörtént a kölcsönös tájékoztatás a gondozási folyamat kapcsán.

3.3. Szünidei gyermekétkeztetésben való részvétel

Intézményünk az Önkormányzattól kapott adatok alapján részt vesz a Gyvt. 21. § (1) g) pontja szerinti szünidei gyermekétkeztetés lebonyolításában.

Szünidei étkezésben részt vevők száma

Időszak		Igénylők száma (fő)	Ebből óvodás
Tavaszi szünet		186	36
Nyári szünet	Június	187	40
	Július	198	40
	Augusztus	198	40
Őszi szünet		158	32
Téli szünet		163	31

Forrás: Család-és Gyermejjóléti Szolgálat nyilvántartásai

A településen 169 családban élő 397 gyermek jogosult szünidei gyermekétkeztetésre (2019. októberi adatok alapján), számukra az étkezés igényléséhez a Szolgálat munkatársai megkereső tevékenységgel tájékoztatást, illetve igény szerint az igénylésben ügyintézési segítséget nyújtottak. Ennek ellenére a jogosultak közel fele nem veszi igénybe az étkezési lehetőséget. Sok esetben fordul elő, hogy az igényelt étkezésért az előzetes tájékoztatás ellenére sem jön el a szülő. Ezekben az esetekben Család- és Gyermejjóléti Szolgálat munkatársai - a kiskorú gyermekek ellátása érdekében - ismételten felhívják a figyelmet az étkezési lehetőségre, amihez

igénybe vesszük együttműködő partnereink, pl. a Roma Nemzetiségi Önkormányzat segítségét is.

3.4. Nyári gyermektáborok

A Gyvt. értelmében az Intézmény feladata a szabadidős programok szervezése, a 2018. évben ez a program szorosan kapcsolódott a TOP-5.2.1-15-BK1-2016-00001 pályázathoz. A tábor programjain július 1-5. és július 15–19. között 20-20 gyermek vett részt. A programok alapját a sport adta, ennek az egészségre gyakorolt kedvező hatása mellett kiemelendő a közösségi tevékenységhez szükséges készségek fejlesztése, szocializáció támogatása. A sportolásnak a Lázár Bence Lajosmizsei Labdarúgó Sportcentrum adott otthont.

A programok között szerepelt a lajosmizsei Rendőrőrs és a Tűzoltóság felkeresése, ahol a gyermek ízelítőt kaptak az adott szervezet munkájából. A program részét képezte a Liza Aqua & Conference Hotel nyílt medencéiben történő fürdőzés – az első táborhéten átalakítás miatt ez nem volt elérhető, így a „*Legyetek Jók, ha tudtok Alapítvány*” támogatásával vásárolt felfújható medencében játszhattak a gyermekek.

3.5. Luca-napi gyermekkarácsony

Intézményünk hagyományaihoz híven 2019-ben is megrendezte a Luca Napi Gyermekkarácsonyi Ünnepséget, amelyen 297 gyermek kaphatott ajándékot (ruha, játék, tanszerek, édesség), a támogatók jóvoltából. A helyszínt Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtára biztosította. Dóka-Mezei Anett vezetésével a Lajosmizsei Főnix Dance tanítványai vidám műsorral kedveskedtek az Ünnepségen részt vett gyermekeknek. A Mikulásra várakozás perceit Szandy hercegnő (Klajkó Szandra) és Manyi Tündér (Nemec Mariann) tette vidámmá. A közös éneklést és táncot követően lovas fogaton megérkezett a Mikulás, hogy átadja az ajándékokat a gyermekeknek.

3.6. Alkotóműhely

A TOP-5.2.1-15-BK1-2016-00001 projektben a tanév rendjéhez igazodva, heti egy alkalommal tartunk hátrányos helyzetű, döntően a szegregált területen élő gyermekeknek foglalkozást. A foglalkozásokban a szociális készségek fejlesztése, helytörténeti és roma kulturális ismeretek bővítése, illetve kreatív alkotó tevékenységeken keresztül a különböző szakmák és művészeti formák megismerése zajlik adott területen jártas szakemberek bevonásával. A foglalkozásokon hangsúlyosan megjelenik az ön- és társismeret, a konstruktív kommunikációs és kapcsolati mintázatok, a koncentráció, tartós figyelem, érzelmi stabilitás fejlesztése a meglévő készségek, ismeretek felismerésével, felszínre hozásával és támogatásával.

A családsegítés folyamatában rendkívül nagy segítséget jelent a program, mert a gyermekekkel és családjaikkal intenzívebb foglalkozás révén hatékonyabb segítségnyújtásra nyílik lehetőség, nem csak a problémák irányában válik szenzitívebbé a rendszer, hanem a tehetséggondozásban is lehetőség nyílik.

A 2018/2019. tanévben 41 foglalkozást szerveztünk a gyermekeknek 14 közreműködő szakember bevonásával. A tanév során 79 gyermeket sikerült elérnünk a programmal, ebből 55 fő az akcióterületről került bevonásra. A részvételben jellemző volt az erős fluktuáció, a programból kilépő gyermekek helyére folyamatos megkereső tevékenységekkel biztosítottuk új gyermekek részvételét. A közösségi tér hiánya miatt a foglalkozásokat a volt Szülőotthonban, az Egészségház tanácstermében, illetve Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtára által biztosított helyszínen valósítottuk meg.

A 2019/2020. tanév első félévében a foglalkozásokat a megújult Közösségi Házban tartottuk. Az év végéig tartó időszakban 16 foglalkozást szerveztünk 9 közreműködő szakember

bevonásával. A programsorozatba 55 gyermeket vontunk be, ebből 15 főt kifejezetten a szakmák, mesterségek témakörben megszervezett továbbtanulási kiállításra vittünk el.

3.7. Bűnmegelőzési programok

A TOP-5.2.1-15-BK1-2016-00001 projektben több célcsoportra terveztünk foglalkozásokat. 2019-ben megvalósult az idősek bűnmegelőzési felvilágosítása, a pedagógusok számára tartott előadások, megkezdődött az ovizsaru program és jelzőrendszerben működő szakemberek képzése (a 3 havonta megszervezett szakmaközi megbeszélésekhez kapcsolódóan). A 2020. évben folytatódik, illetve lezárul a projektből megvalósuló bűnmegelőzési programok köre.

A bűnmegelőzéssel kapcsolatos tevékenységet erősíti, hogy a Szolgálat szakmaközi megbeszélésein a rendőrség munkatársai rendszeresen részt vesznek, így lehetőség nyílik az aktuális problémák megbeszélésére.

A bűnmegelőzéssel kapcsolatban kiemelendő a szerhasználat kérdése, mely egyre nagyobb problémát jelent. A 2019. évben az egyik kiemelt témakörünknek választottuk, a szakmaközi megbeszéléseken 2 alkalommal is napirendre tűztük a kérdést. A 2019. évben 2 fiatal sikeresen drogrehabilitációs intézménybe eljuttatunk, ami a családok ellenállása miatt jelentős eredménynek mondható. Ugyanakkor sajnos egyik fiatal sem csinálta végig a programot.

3.8. Egyéni és csoportos foglalkozások a TOP-5.2.1. program keretében

A TOP-5.2.1-15-BK1-2016-00001 projekt támogatásával a családi kapcsolatok, azon belül is a szülő-gyermek kapcsolatok támogatását, szociális készségek fejlesztését elősegítő csoportfoglalkozás (Kommunikációs és Kapcsolatépítő Tréning Szülőknek) indult 2018 októberében, ennek második csoportját 2019 őszén valósítottuk meg.

A fiatalok számára induló, Szociális készségeket fejlesztő tréning fiataloknak című programunkban három korcsoportban szerveztünk a projekt finanszírozásával önismereti és szocializációs készségfejlesztési csoportokat. Ebből a középiskolás korúkat célzó csoport megvalósult 2019 őszén, az 5-6. osztályos, illetve 7-8. osztályos korcsoportot célzó foglalkozássorozatot 2020-ban szervezzük meg.

A projekt akcióterületén élő gyermekek számára iskolai felzárkózását segítő kiegészítő oktatási és készségfejlesztési programok keretén belül pszichodráma foglalkozás folytatódott a 2019/2020-as tanévben. A tanév rendjéhez igazodó foglalkozások heti egy alkalommal 2 órás időkeretben történnek, a tevékenység célja a kreatív készségek fejlesztése, szocializáció segítése, közösségi működés elősegítése.

A projekt keretén belül 2019-ben folyamatosan működött a mentálhigiénés és családterápiás foglalkozás-sorozatunk, melyet 32 személy 102 alkalommal vett igénybe. A folyamat része volt az egyes esetekkel kapcsolatos konzultáció, mely az esetvezetésben jelentett a családsegítőknek nagy segítséget.

3.9. Stratégiaalkotás a kiskorú és fiatalkorú várandósságról

A TOP 5.2.1-15-BK1projekt erőforrásaira és az Intézmény dolgozóinak szaktudására építve 2019-ben a fiatalkorúak körében jelentkező várandósság, illetve a hátrányos helyzetű személyek körében súlyos szociális problémákkal társuló várandósság kezelésére stratégiát alkottunk. A program főbb elemei:

- kiscsoportos és egyéni oktatás, illetve tanácsadás a védőnők bevonásával, mely kiterjed a személyi higiénia, a szexuális egészség több területére, beleértve ebbe a korszerű fogamzásgátlást is,
- személyes higiéné fejlesztésére csomagok kiosztása,

- fogamzásgátló készítmény hozzáférhetőségének biztosítása.

A programba bevonás az egészségügyi és szociális szakemberek együttműködésével történik, a megvalósítás 2020-ban kezdődik meg.

4. Tapasztalatok

4.1. A veszélyeztetettség és szociális problémák általános tényezői

A gyermekek veszélyeztetettségének kialakulása során szinte minden esetben összetett okrendszerrel beszélhetünk, ebben megjelenik egy-egy kiemelhető veszélyeztető tényező, ugyanakkor számos más oki tényező kell ahhoz, hogy tényleges veszélyeztető helyzet alakuljon ki. A 2019. évben a veszélyeztető tényezők alapvetően nem változtak, a hangsúlyokban tapasztaltunk eltolódásokat.

Demográfiai típusú veszélyeztető tényezők: az emberi életútnak két kritikus időszak van, mely a szociális problémáknak való kitettség jelentős kockázatával jár: a gyermekkor és az időskor. A helyi tapasztalatok ezzel összhangban állnak, az év során jelzésben érintett személyek döntő többsége 18 évnél fiatalabb, a nagykorú személyekkel kapcsolatos jelzések pedig döntően az időskorhoz kapcsolódnak, e korcsoportban az egyedüllét, a demencia, az önálló képesség elvesztése jelent problémát. Nehézséget jelent, hogy az idősek körében sokszor a problémák belátása korlátozott, így a segítségnyújtást nem fogadják el.

A veszélyeztetett személyek, családok esetében sok esetben megjelenik az *anyagi erőforrások elégtelensége*, a magas inaktivitás és alacsony foglalkoztatottság a szülők körében, ebből fakadóan jellemző a munkajövedelmek hiánya, a szociális ellátásokra utaltság magas foka. Időseknél az alacsony nyugdíjvédelem jelent kockázatot, különösen azon esetekben, ahol az időseknek nem volt kellő jogosultsági ideje vagy a háztartás gazdálkodásában az elhunyt házastárs nyugdíja volt a fő bevételi forrás.

Az elmúlt években a kedvező munkaerőpiaci helyzet következtében a ténylegesen inaktív családok száma csökkent, ugyanakkor a szociálisan hátrányos helyzetű lakosság a foglalkoztatás szempontjából gyakran kiszolgáltatott és sérülékeny. A napi bejelentésre épülő foglalkoztatás bizonytalan élethelyzetet eredményez, sokszor csak az idényjellegű foglalkozás időtartama alatt rendelkezik a család megfelelő jövedelemmel. Több család esetében látható, hogy a felhalmozódott tartozások miatt a bejelentett munkavégzést tudatosan kerülik, hiszen a kapott jövedelemre terhelt végrehajtás ellehetetlenítené a megélhetést. A munkaerő iránti magas kereslet miatt a szürke vagy fekete foglalkoztatásban szereshető jövedelem meghaladja a bejelentett munkaviszonyban elérhető keresetet, emiatt ellenérdekeltség jön létre.

A helyzetet rontja, hogy a családoknál *rögzült, transzgenerációs mintázatok* jönnek létre, mely a sikeres munkaerő-piaci és társadalmi integrációs folyamatokat gátolja. Ez a jelenség a köznevelési intézményekben is probléma, hiszen a rendszeres iskolába járás, a tanulmányok befejezése, a szakmaszerzés tekintetében ez szintén problémát jelent, több esetben tapasztaltuk, hogy a rövid távon megszerezhető jövedelemmel szemben a tanulás, az iskolai aktivitás, a szakmaszerzés nem jelent motivációt, annak hosszú távú hozadékait a családok nem képesek felmérni. Ennek eredménye az *alacsony iskolai végzettség*, mely a munkaerő-piacon és a társadalmi részvételben is jelentős hátrányt jelent. Ennek a mintázatnak az átalakítása a szociális szakma jelenlegi ismeretei szerint csak generációs távlatokban gondolkodó, intenzív, családok életében stabil pontként jelen lévő szociális segítségnyújtással lehetséges.

A *korai iskolaelhagyás* mellett fontos tényező, hogy a mai korban elengedhetetlen a folyamatos tanulás, ugyanis a korábban megszerzett ismeretek rugalmas alkalmazása, fejlesztése és

bővítése a társadalmi részvételhez elengedhetetlenek. Ez a szociálisan hátrányos helyzetű családoknál szintén probléma, az *ismeretek bővítésének hiánya* pedig rögzíti az alacsony munkaerő-piaci státuszt, ami a jövedelemszerző képességet is minimalizálja.

A szociális ellátásokhoz való hozzáférésben problémát jelent az *ügyintézésben való járatlanság*, az információ-hiány, a szükséges benyújtandó dokumentumok hiánya, ezekben az esetekben a munkatársak komoly erőforrásokat igénylő előkészítő tevékenységet folytatnak, mely a tájékoztatástól a hiányzó dokumentumok beszerzésén keresztül a beadványok elkészítésében való aktív segítségnyújtásig terjed. Jelen van az analfabétizmus, illetve még ennél is bővebb körben a funkcionális analfabétizmus is.

A rossz szociális helyzethez kapcsolódnak a különböző *életviteli problémák*. A pénzkezelési ismeretek hiánya a megszerzett jövedelmek esetén rossz hatékonyságú felhasználással rontja tovább a helyzetet. A megkapott ellátások a korábbi időszakok hiányainak fedezetére szolgálnak, így az adott hónapra ismételen hiánnyal indul a család. Találkoztunk azokkal a jelenségekkel is, amikor a kiadott javakat (adomány-ruha, tüzelőanyag) egymástól eltulajdonítják, egyesek eladják. A jövedelmi szegénységhez gyakran társul a *pénzkezelési ismeretek, készségek hiánya*: a megszerzett jövedelmek esetén rossz hatékonyságú felhasználással rontja tovább a helyzetet. A rövid távú túlélési stratégiákból következő életvitel nem egyeztethető össze a mai társadalomban való eredményes működéshez szükséges, legalább több éves távlatban gondolkodást feltételező viselkedéskultúrával.

A kortárs csoportok hatása különösen a felső tagozatos – középiskolás korosztályban magas, a nem megfelelő környezet számos veszélyeztető helyzetet (lemorzsolódás, korai várandósság, szerhasználat, bűnelkövetés vagy áldozattá válás) eredményezhet. A rossz kapcsolati hálózat a kutatások alapján erőteljesen korlátozza a felfelé irányuló társadalmi mobilitást, gátolja a „kitörést” még azokban az esetekben is, amikor az egyén akaratlagosan tesz az előrejutásért.

Sok családban jellemzőek a *szenvedélybetegségek*, egészen fiatal korban megjelenik a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a gyógyszerfüggőség, illetve nagymértékben terjed az egyéb pszichoaktív szerek használata. Ez utóbbi esetében a kínálat szakemberek számára is nehezen követhetően változik, az olcsó, de rendkívül egészségkárosító szerek első sorban a szegényebb társadalmi csoportok között nyertek teret. Ezek beszerzése elsőbbséget élvez, mindennel szemben, ezt sokszor a gyermekek ellátása szenved meg, a fiatalok fogyasztók esetében a tanulmányok elhanyagolása, a bűnelkövetővé, vagy áldozattá válás mind jelentős kockázattal van jelen. A pszichoaktív szereket sok esetben legálisan beszerezhető összetevőkből készítik el, így a rendőrség hatékony beavatkozása nem lehetséges, más hatósági intézkedés is csak közvetetten tud a problémára reagálni.

A *szocializáció zavarai* sokszor generációkon átívelnek, ezek a problémák alapvetően a családi működést károsítják, a gyermeknevelés eredményességét rontják, magas a családon belüli konfliktusok száma, ez sokszor bántalmazásba fordul át. A bántalmazott személy védelme különösen nehéz, ha kapcsolati függőség áll fenn, hiszen a bántalmazást követően maga a bántalmazott tér vissza a kapcsolatba, és a védelme érdekében tett intézkedésekben sem együttműködő.

A jövedelmi szegénységhez kapcsolódik a *lakhatási szegénység* jelensége. Az ingatlanpiaci helyzet néhány év alatt rendkívüli módon emelte a településen is az árakat, az alacsony jövedelmű családok számára elérhetetlenné teszi az elfogadható minőségű lakhatást. A saját ingatlanok karbantartása, fejlesztése szintén nehézségekbe ütközik, az önerőből elvégzett tevékenységek sokszor a bentlakókra is veszélyt jelentenek.

A hátrányos helyzetű csoportoknál emiatt nagy arányban van jelen a szívésségi lakáshasználat, ami rendkívül instabil helyzetet jelent a családnak, de a bérelt ingatlanokban sem jobb érdemben a helyzet. A megfizethető árszinten csak a komfort nélküli, alacsony komfortfokozatú, leromlott állapotú ingatlanok maradtak, illetve az érintettek csak a tanyavilág mélyén tudnak letelepedni, ahol a közszolgáltatások elérése nehézkes, a szociális ellátórendszer is csak alacsony hatósággal képes nyomon követni a történéseket.

Összefoglalva a jelzőrendszeri tagok által is megjelölt, s a Szolgálat munkatapasztalata alapján is azonosítható, veszélyeztetettséget előidéző okokat, körülményeket a gondozásban lévő ügyfelek esetében a legfontosabbak:

- anyagi problémák (alacsony foglalkoztatottság, tartós (rögzült) inaktivitás, alacsony szintű munkajövedelem, szociális ellátásokhoz való alacsony hozzáférés),
- szülők alacsony iskolázottsága (8 általános vagy annál kevesebb befejezett iskolai osztály),
- rossz lakhatási körülmények (minimális komfortfokozat, lakhatás minimális feltételeinek hiánya, leromlott állag, gettósodott városrészek, rendezetlen lakhatási viszonyok, hulladékfelhalmozás),
- életviteli problémák (szenvedélybetegségek: cigaretta, alkohol, szerhasználat, egyéb devianciák, generációkon átívelő szocializációs zavarok hiánya, értékek devalválódása)
- családi problémák (párkapcsolati problémák, gyakori konfliktusok, kapcsolati erőszak), kiemelendő a fiatalkorúak korán létesített életvitelszerű együttélése, korai gyermekvállalás,
- egészségügyi problémák (diagnosztizálatlan és kezeletlen krónikus megbetegedések, szenvedélybetegségekből fakadó egészségkárosodások, mentálhigiénés és pszichiátriai problémák, rendezetlen társadalombiztosítási jogviszonyból fakadó hátrányok, elhanyagolásból fakadó egészségkárosodások).

A településen jelentős lakosságszámú szegregátum és egy kiterjedt szegregációval veszélyeztetett terület található. A szociális problémák kihatnak a gyermekekre is, a családi problémákat sok esetben a gyermekekre vonatkozó jelzéseken keresztül észleli az ellátórendszer. A hatékony beavatkozás nagy erőforrásokat igényel, a gondozási folyamat akár évekig is eltarthat.

Tapasztalataink szerint a hatósági intézkedésben érintett személyek számánál kis arányú a visszalépés. A védelemben vétel alapvetően tartós, jó esetben is az alapellátás szintjéig történik visszalépés, amit sokszor újbóli védelemben vétel követ. A Szolgálatunk **gondozásából való** kikerülés sokszor csak a család elköltözésével vagy a nagykorúság elérésével (illetve a tankötelezettség lejártával) történik meg.

5. Pénzügyi-gazdasági adatok

A 2018. évi L. törvény Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről 3 000 000 forint/számított létszám/év fajlagos finanszírozást biztosít a család- és gyermekjóléti szolgálatoknak. A települési önkormányzatokat a 2017-18. évi minimálbér és garantált bérminimum összegét érintő intézkedésekhez további 400 000 forint/számított létszám/év összeg illette meg. A szakmai dolgozók után szociális ágazati összevont pótlék volt igényelhető.

A fentiek alapján a család- és gyermekjóléti szolgálat bevétele 2019. évben 8 840 000 Ft volt. A család- és gyermekjóléti szolgáltatás térítésmentesen vehető igénybe, térítési díjbevétele nincs.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat vonatkozásában az összes kiadás 45 581 341 Ft volt 2019-ben, kiadásainak döntő többségét (89%-kát) a személyi jellegű kiadások tették ki. A személyi kiadások tekintetében a garantált bérminimum összegének 8%-os emelkedése a meghatározó, a szociális hozzájárulási adó pedig 2019. július 1-től 2%-kal csökkent, összességében a személyi kiadások emelkednek évről évre. Az illetmények és járulékaik összesen 40 350 683 Ft-ot, a dologi kiadások 5 125 879 Ft-ot, a beruházások 104 779 Ft-ot tettek ki.

6. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok és feladatok meghatározása

6.1. Együttműködés projektek keretein belül

A Család- és Gyermekjóléti szolgálat működésében a 2018-2020 időszakban meghatározó a települési szinten működő, felzárkózás esélyét nyújtó pályázatok lebonyolítása:

- A TOP 5.2.1-15-BK1 „*Szegregált területen élő társadalmi együttműködést erősítő helyi szintű komplex programok Lajosmizsén*” című pályázat keretein belül a szegregátum területét érintő komplex felzárkózási program kerül megvalósításra, melynek lebonyolítója az Intézmény. A programok szervesen kapcsolódnak a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységéhez, kiegészítve azt speciális, célcsoport igényeihez igazodó programelemekkel, tevékenységekkel. A program zárása eredetileg 2020 novemberében esedékes, de a 2020 márciusában kihirdetett járványügyi veszélyhelyzet miatt kezdeményeztük a programidőszak 3 hónapos meghosszabbítását, így a zárás tervezetten 2021. februárra módosul.
- TOP-4.3.1-15 „*Leromlott városi területek rehabilitációja*” című pályázat lebonyolítója Lajosmizse Város Önkormányzata. Intézményünk projektjéhez kapcsolódóan a szociális bérlakásokba költözött családok szociális segítséget végezzük, illetve a Közösségi Ház funkcióját erősítve elérhetővé tesszük ott szolgáltatásainkat. A Közösségi Ház funkcionális megerősítése tartósan javíthatja a szociális hátrányos helyzetű családok szolgáltatásokhoz való hozzáférését. A szükséges infrastruktúrát a pályázati program kereteiből lehet kialakítani. Az állandó szolgáltatási pont kialakításához szükséges az épületet fenntartó önkormányzat jóváhagyása, a projektidőszakot követően a Közösségi Házat nyitva álló helységként a szolgáltatói nyilvántartásba szükséges bejegyeztetni, ehhez kapcsolódóan az Intézmény szakmai dokumentumainak felülvizsgálata is szükséges.
- A EFOP 1.3.4-16-2017-00056 „*Közös értékeink sokszínű társadalom - Roma Kulturális Összetartozás*” című pályázat lebonyolítója a Romano Chachipe Lajosmizse Egyesület. A program a hátrányos helyzetű személyeket érintő elemeiben Intézményünk szoros együttműködésre törekszik.
- A TOP-5.1.1-15-BK1-2016-00001 „*Együttműködés a helyben foglalkoztatásért – Bács-Kiskun megyei foglalkoztatási- és gazdaságfejlesztési együttműködés*” című pályázat keretein belül a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal az alacsony foglalkoztatási helyzet javítására képzési programokat és foglalkoztatást támogató tevékenységeket működtet, melyben Intézményünk együttműködik.

6.2. Jelzőrendszerrel kapcsolatos feladatok

A szolgálat jövőjére vonatkozóan elengedhetetlen a jelzőrendszer tagjaival való együttműködés, a közös munka továbbfinomítása, kompetenciák és stratégiák egyeztetése. A jelzőrendszeri munka esetében törekszünk a preventív kockázat-felderítést a szakmai munka fókuszába helyezni, amennyire a jelzőrendszeri munka jogi és szakmai keretei ezt lehetővé teszik. A korai szakaszban feltárt veszélyeztető tényezők kezelése potenciálisan a későbbi,

komolyabb beavatkozást igénylő problémák kialakulásának kockázatát csökkenti. Törekszünk a veszélyeztető tényezők mögötti összefüggések mélyebb megértésére, ez ugyanis a választ és a prevenció munkát is segíti.

A jelzőrendszeri szakmaközi megbeszéléseken törekszünk hasznos elméleti és gyakorlati ismereteket átadó előadók meghívására, az aktuális problémák szerint meghatározott tematika mentén. A jelzőrendszeri adatok alapján folytatjuk a szociális problémákra fókuszáló helyi stratégia-alkotási és megvalósítási folyamatot.

6.3. Egyéb célkitűzések

Kiemelkedő célkitűzés a TOP 5.2.1-15 BK1 „*Szegregált területen élő társadalmi együttműködést erősítő helyi szintű komplex programok Lajosmizsén*” című pályázat keretein belül működő programok tapasztalatai alapján a hosszú távon is fenntartható tevékenységek megvalósítása, melyek nem csak a projekt akcióterületén, hanem az ellátási területen élő minden, szociális problémákkal küzdő család és egyén számára hozzáférhető. A program 3 hónapos hosszabbításával a megvalósítási időszak kitolódik 2021. februárig.

A Helyi Jelzőrendszeri Intézkedési Tervben foglalt feladatok végrehajtása.

7. Zárszó

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai nagy elhivatottsággal, szakmai tudásuk legjavát adva, a vonatkozó jogszabályok, intézményi szabályzatok ismeretében tevékenykednek a gyermekvédelemben érintett szakemberekkel, intézményekkel és civil szervezetekkel együttműködve a gyermekek jogainak érvényre juttatása, érdekeik védelme, szükségleteik biztosítása érdekében. Ezen gondolatokat a jövő nemzedékéért érzett felelősségtudat vezérli.

A munkánkhoz adott segítséget valamennyi közreműködőnek és segítőnek ez úton tisztelettel megköszönjük.

Lajosmizse Város Önkormányzata
Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális
Intézményének Helyi Jelzőrendszeri
Intézkedési Terve Lajosmizse és Felsőlajos
települések vonatkozásában

Tartalomjegyzék

I.	JELZŐRENDSZERI INTÉZKEDÉSI TERV HÁTTERE	40
II.	JELZŐRENDSZERI TAGOK BESZÁMOLÓINAK TANULSÁGAI.....	40
III.	2019. ÉVI INTÉZKEDÉSI TERV TELJESÜLÉSE.....	42
IV.	JELZŐRENDSZERI MŰKÖDÉS HATÉKONYSÁGÁNAK JAVÍTÁSA.....	45
V.	2020. ÉVI CÉLKITŰZÉSEK	45
VI.	MELLÉKLET.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

I. FEJEZET

JELZŐRENDSZERI INTÉZKEDÉSI TERV HÁTTERE

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 9. § (1) k) pontja alapján a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít.

Az éves jelzőrendszeri intézkedési tervet a család- és gyermekjóléti szolgálat az éves szakmai tanácskozást követően, minden év március 31-éig készíti el. Az intézkedési terv tartalmazza:

- a) a jelzőrendszeri tagok írásos beszámolójának tanulságait,
- b) az előző évi intézkedési tervből megvalósult elemeket,
- c) az éves célkitűzéseket,
- d) a településre vonatkozó célok elérése és a jelzőrendszeri működés hatékonyságának javítása érdekében tervezett lépéseket.

A jelzőrendszer járási szintű koordinálása körében a család- és gyermekjóléti központ szakmai támogatást nyújt az éves jelzőrendszeri intézkedési tervek elkészítéséhez és összehangolásához, illetve összegyűjti a települések jelzőrendszeri felelősei által készített helyi jelzőrendszeri intézkedési terveket.

II. FEJEZET

JELZŐRENDSZERI TAGOK BESZÁMOLÓINAK TANULSÁGAI

A jelzőrendszeri tagok beszámolóit 2020 januárjában formailag egységesen kértük, ez javította az adatszolgáltatás minőségét, de egyes esetekben továbbra is csak felszínes tájékoztatást kapunk. A beszámolókból megjelent, működés szempontjából fontos észrevételek a következők voltak:

- A jelzőrendszeri tagok gyakrabban és alaposabban beszéljenek egymással a jelzésben érintett ügyekről.
- A szakmaközi megbeszélések esetében konkrét ügyek megbeszélésre lenne igény, különösen az aktuális ügyek áttekintése lenne segítség a jelzőrendszeri tagoknak.
- A jelzőrendszeri tagok részéről felmerült, hogy jelzés ellenére nem tapasztalnak változást a jelzett problémával kapcsolatban.
- Pozitív visszajelzés érkezett a szakmaközi megbeszélésekbe épített, meghívó előadók által tartott tematikus információ-átadással kapcsolatban.
- Az esetmegbeszélések, esetkonferenciák esetében a tervezett időpontot megelőzően legalább 1 héttel kérnek tájékoztatást.

A jelzőrendszeri beszámolókból megjelölt kiemelkedő problémák alapvetően a korábbi években jelzettekkel azonosak voltak:

- Iskolai hiányzások, melyek vizsgálata gyakran további veszélyeztető tényezők felderítését eredményezik. A 2019. évben a jelzésekben leggyakrabban előforduló problémakört jelentik.

- Elhanyagolás, ápolatlanság, személyi higiénia hiányosságai, iskolai felszerelés hiányosságai.
- Szülői együttműködés elégtelensége, olykor teljes hiánya.
- Szenvedélybetegség, szerhasználat a családban, egyéb életviteli problémák.
- Családon belüli konfliktusok, erőszak, bántalmazás.

A 2019. évi tevékenységről szóló beszámolóban új problémák nem jelentek meg.

A jelzőrendszeri beszámolóban a veszélyeztető tényezők súlyosságának értékelésére kértük a tagokat, az 5 fokozatú skálán a legsúlyosabb veszélyeztető tényezőnek az alábbiakat értékelték:

- Tankötelezettség elmulasztása
- Gyermekek elhanyagolása
- Szülők, család életvitele
- Nevelési probléma
- Kiskorú drogfogyasztása

A legkisebb problémának az alábbiakat jelölték meg

- Kortárs csoport negatív hatása
- Magatartás- vagy tanulási zavar
- Szülő(k) betegsége (akadályozza a gyermek ellátását)
- Gyermekek beilleszkedési nehézsége
- Gyermekek tartós betegsége, fogyatékossága

Az értékek alapján feltételezhető, hogy a magas pontszámú problémák erősen jelen vannak, illetve ezek kezelése fokozott terhelést jelent a jelzőrendszeri tagok intézményeire, szakembereire. Az alacsony pontszámúak esetében a kisebb előfordulási gyakoriság, illetve létező kezelési rutinok állhatnak a háttérben.

A jelzőrendszeri munka értékelése az éves szakmai tanácskozáson, 2020. február 21-én megtörtént, a tevékenység átfogó bemutatása az éves Gyermekvédelmi beszámolóban történik meg.

III. FEJEZET

2019. ÉVI INTÉZKEDÉSI TERV TELJESÜLÉSE

A 2019. évi Intézkedési tervben foglalt intézkedések megvalósulása a probléma, a tervezett intézkedés és annak teljesülése vonatkozásában.

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	Teljesülés
1.	Szegregátum szociális bérlakásainak leromlott állapota	TOP-4.3.1-15-BK1 - Leromlott városi területek rehabilitációja	A program 2019-ben lezárult, októberben minden lakrészbe beköltöztek a lakók, a mindennapi életvitelt a szociális munkások folyamatosan segítik
2.	Szegregátum környezeti leromlottsága	TOP-4.3.1-15-BK1 - Leromlott városi területek rehabilitációja	A program 2019-ben lezárult.
3.	Közösségi tér hiánya	TOP-4.3.1-15-BK1 - Leromlott városi területek rehabilitációja	2019. júniusában a Közösségi Ház átadása megtörtént, a projektben és azon kívül is programok zajlanak, a közösségi felhasználás feltételei rendeződtek.
4.	Szegregátumban élő fiatalok szocializációjának hiányosságai	Alkotóműhely TOP-5.2.1-15-BK1 - A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	A 2018/2019-es tanév foglalkozásai lezajlottak, a 2019/2020-as tanév foglalkozásai folyamatban vannak.
5.	Szegregátumban élő fiatalok szabadidő hasznos eltöltése tanítás-mentes időszakban	Sport- és szabadidő tábor	A 2019. évi táborok a tervek szerint két turnusban, 20-20 fő részvételével lezajlottak.
6.	Szegregátumban élők szülői kompetenciáinak hiányosságai	Szülői eredményességi tréning	A TOP-5.2.1-15-BK1 projekt támogatásával két szülőcsoport megvalósult.
7.	Szegregátumban élő fiatalok kompetenciáinak hiányosságai	Fiatalok eredményességi tréningje Pszicho-dráma	TOP-5.2.1-15-BK1 projekt keretében a serdülők tréningje lezajlott, további 2 tréningcsoport folyamatban. A pszichodráma foglalkozás a tanév rendje szerint lezajlott, ill. 2020-ban folytatódik.
8.	Szegregátumban élők szociális támogatásának megerősítése	Folyamatos szociális munka megteremtése. Szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása	Folyamatosan történik, 2019 nyarától elérhető a Közösségi Házban is.
9.	Képzési, foglalkoztatási hiányosságok	Képzések	A tervezett képzések átalakultak, a résztvevőket, érdeklődőket a jelenleg futó foglalkoztatási-képzési projektek felé delegáljuk, szociális munkások támogatásával.

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	Teljesülés
10.	Szegregátumban élők egészségügyi helyzetének javítása	Egészségügyi programok (szűrések, tájékoztató előadások)	2019. október-november hónapokban egészségügyi előadások, szűrések a tervek szerint történtek.
11.	Szegregátumban a bűnelkövetővé, ill. áldozattá válás megelőzése	Bűnmegelőzést, közbiztonság javítását elősegítő program.	Bűnmegelőzési programok lebonyolítása folyamatban, lezárult az idősképzés, pedagógusképzés, folyamatban a szakemberképzés, egyes elemek 2020-ban kerülnek megvalósításra.
12.	Helyi tevékenységek koordinációja	Szakmai megbeszélések szervezése	Szervezetközi egyeztetések projekt témában 3 alkalommal, az új RNÖ-vel 1 alkalommal történtek.
13.	Alacsony környezet-tisztasági kultúra.	Környezet-tisztasági akciók.	A Közösségi Házhoz kapcsolódóan volt közösségi akció. Hulladéktárolók beszerzése történt. Közös bejárások történtek az önkormányzattal. 2019. szeptember 30-án lakossági fórum a Közösségi Házban.
14.	Igény- és szükségletfelmérés	Szegregátum teljes felmérése	Az igények felmérése folyamatosan történt.
15.	Egészségvédelem.	Egészségügyi hét programcsomag megvalósítása	2019 októberében, a Szakmai napok keretében megtörtént.
16.	Egészségvédelem. Hepatitis A vírus elleni védekezés.	Tájékoztató előadás és foglalkozás. Helyes kézmosás megtanulása.	2019 októberében, a Szakmai napok keretében megtörtént.
17.	Egészségvédelem. Fog és szájpolási kultúra hiánya.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	2019. októberében, a Szakmai napok keretében megtörtént.
18.	Egészségvédelem Egészséges életmód és táplálkozás.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	2019. októberében, a Szakmai napok keretében megtörtént.
19.	Egészségvédelem. Szexuális felvilágosítás.	Szexuális felvilágosítás.	2019. októberében, a Szakmai napok keretében megtörtént.
20.	Egészségvédelem. Káros szenvedélyek nélküli élet.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	2019. októberében, a Szakmai napok keretében megtörtént.

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	Teljesülés
21.	Egészségvédelem A mellrák kérdéskörei.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	2019. októberében, a Szakmai napok keretében megtörtént.
22.	2018. év munkájának értékelése	Éves Szakmai Tanácskozás	2019. február 20-án megvalósult.
23.	Jelzőrendszeri tagok folyamatos együttműködésének és információ-áramlásának biztosítása.	Szakmaközi megbeszélések	6 db szakmaközi megbeszélés került megtartásra, tematikus tartalommal.
24.	Korai várandósság	Intézkedési terv kidolgozása	Intézkedési terv kidolgozása megtörtént (VELEM program), a projekt megvalósításba beépítésre került 2020-tól.
25.	Szerhasználat	Intézkedési terv kidolgozása	Intézkedési terv nem
26.	Alacsony foglalkozta-tottság egyes társadalmi csoportokban	„ <i>Állásinfó</i> ” információs adatbázis. Önéletrajzok, motivációs levelek írása.	Folyamatosan megvalósult.
27.	Időseket érintő ellátatlanság és veszélyhelyzetek.	Időskorúak veszély-helyzetét észlelő- és jelzőrendszer-ének fejlesztése Ügyintézés.	Tanyagondnoki szolgálat keretében folyamatosan megvalósult.
28.	Egyének, családok támogatása a családsegítés „hagyományos” mód-szereivel.	Adományok gyűjtése, kezelése, kiadása. Belső szabályozás felülvizsgálata	Folyamatosan megvalósult.
29.	Értékek közvetítése.	Luca Napi Gyermek Karácsonyi Ünnepségek – Cipős doboz akció.	2019. december 11-én megvalósult.
30.	Tanyás körzetek szolgáltatáshoz való hozzáféréseinek javítása	Tanyagondnoki szolgálat működtetése	Folyamatosan megvalósult.

IV. FEJEZET

JELZŐRENDSZERI MŰKÖDÉS HATÉKONYSÁGÁNAK JAVÍTÁSA

A jelzőrendszeri működés hatékonyságának növelésére az intézmény részéről a 2020. évben az alábbi intézkedéseket tervezzük:

- belső szabályozók folyamatos felülvizsgálata, módosítása a jogszabályok és szakmai szabályozókban foglaltak megvalósulása érdekében.
- a veszélyeztetettséggel kapcsolatos jelzések kockázatelemzése, az elemzés alapján a belső folyamatok optimalizációja, kritikus területeken intézkedési tervek létrehozása és megvalósítása révén,
- a járási család- és gyermekjóléti központ bevonása a szociális diagnózis elvégzése érdekében, hogy a család hatékonyabban férjen hozzá a szükséges szolgáltatásokhoz,
- jelzőrendszeri együttműködés elősegítésére a szakmaközi megbeszéléseken; tematikus előadások, tájékoztatók, fórumok megvalósítása.

V. FEJEZET

2020. ÉVI CÉLKITŰZÉSEK

Az intézmény 2020. évi Intézkedési terve tartalmazza a projektek keretein és az intézményi feladatellátáson belül megvalósuló feladatokat, tevékenységeket, eseményeket. Az egyes tevékenységek az 1. számú mellékletben kerülnek bemutatásra.

Lajosmizse, 2020. március 27.

Józsáné dr. Kiss Irén
Intézményvezető

**3.b)A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály
beszámolója a Pártfogó Felügyelői munkáról**
(Készítette: Hajas János pártfogó felügyelő)

A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Igazságügyi Osztálya az észlelő-jelző rendszer tagja. A Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat valamint az Igazságügyi Osztály munkája több ponton szorosan összekapcsolódik. Az együttműködés főként a környezettanulmányok készítésében és a pártfogó felügyelet végrehajtásában nyilvánul meg.

A bűncselekményt elkövető fiatalkorúak esetében a rendőrségi megkeresést követően, környezettanulmányt készítünk. Ilyenkor a Gyermekjóléti Szolgálattól információt kérünk a fiatalkorúról a környezettanulmány elkészítéséhez.

2019. évben Felsőlajoson fiatalkorú bűnelkövető esetében nem készült környezettanulmány. Legutóbb 2016-ban kerestem fel a települést környezettanulmány felvétele ügyében. Abban az esetben megkerestem az illetékes Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársait.

Felsőlajos és Lajosmizse esetében is elmondható, hogy jól működik a bűnmegelőzés és a „látható rendőri jelenlét”, ami elriasztja a fiatalkorúakat a bűncselekmények elkövetésétől. Tekintettel arra, hogy egyetlen egy környezettanulmányt sem kellett készítenem Felsőlajos településen, ezért a gyermekeket leginkább veszélyeztető tényezőkre, családon belüli helyzetükre, veszélyeztetettségükre jellemző faktorokra nem tudok következtetni és konzekvenciákat levonni.

3.c) A Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Felsőljajosi Tagintézményének beszámolója a gyermekvédelmi tevékenységéről:

Készítette: Szarkáné Jurászik Zita -Tagintézmény Vezető Kovács Zsuzsanna Mária-
Gyermekvédelmi felelős

Az óvoda gyermek- és ifjúságvédelmi rendszerének működéséért az óvoda vezetője felelős. Az ő munkáját segíti a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős Kovács Zsuzsanna Mária, és aktívan részt vesz minden óvodapedagógus. A helyi óvodai nevelési program tartalmazza a gyermekvédelmi munka azon alapvető feladatait, melyet célul tűzött ki a hátrányos és veszélyeztetett gyermekek segítésére.

1. Demográfiai mutatók:

Az óvodába járó gyermekek száma 2019. szeptemberében 55 fő.

Az óvoda létszáma változott a nevelési év során, 3 fő október 1-i statisztika után kiiratkozott, 1 fő beiratkozott. Így létszámunk 53 főre változott.

2. Az önkormányzat által nyújtott ellátások:

A szociálisan anyagilag hátrányos gyermekek száma 1 fő (ennyien nyilatkoztak hivatalosan) azaz a teljes létszám 1.81%-a. Védelembe vett 4 fő. Nevelőszülő nevel 8 gyermeket.

Kedvezményes étkezésben részesülők adatai:

- 100%-os kedvezmény: 46 fő

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások:

- Több odafigyelést, nagyobb toleranciát tanúsítunk ezen gyermekek irányába, segítve ezzel a testi-lelki, és értelmi felzárkóztatásukat.
- A sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű gyermekkel csoporton kívül egyénileg is foglalkozunk.
- Szülői értekezleteken, és családlátogatások alkalmával nevelési problémák, magatartási zavarok rendezéséhez segítséget nyújtunk.
- Rendszeres kapcsolatot tartunk a Lajosmizsei Gyermekjóléti Szolgálattal, szükség esetén kérjük a segítségüket.
- Külső szakember segítségét is kérjük a legproblémásabb esetekben.
- Ruhákat gyűjtünk a rászoruló családok részére.
- Az Önkormányzattól rendszeres gyermekvédelmi támogatást kapnak.
- Részt vettünk a Lajosmizsei Gyermekjóléti Szolgálat által szervezett Cipősdoboz-akcióban is. 7 dobozzal járultunk hozzá az akció sikeréhez.
- Délutánonként óvodánkban foci, zenei tehetséggondozás, néptánc foglalkozásokat tartunk díjmentesen, amelyekre a hátrányos helyzetű gyermekeket is várjuk.

4. Jegyzői hatáskörben tett intézkedések:

Jegyzői intézkedésekre sem került sor.

6. Jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai:

A gyermekvédelmi megbeszéléseken, esetmegbeszéléseken, konferencián intézményünket képviseltük. Megbeszélésen testvérpár védelembe vételének megszüntetésével kapcsolatban kérték véleményünket. A gyerekek fejlődéséről és érzelmi állapotáról és a szülőknek az óvodával való kapcsolatáról adtunk tájékoztatást. Jelzőrendszeri feladatainknak eleget teszünk.

Megbeszéljük az aktuális problémákat, és segítséget kapunk azok megoldásában. Figyelemmel kísérjük a problémás eseteket.

Probléma esetén a gyermekvédelmi felelős a csoportbeli óvónővel kimegy családot látogatni, és ha a szülővel nem jut megegyezésre, nem történik változás, a családsegítő segítségét kéri.

A védőnővel is pozitív az együttműködésünk, rendszeresen szűri a gyermekeket, sok segítséget kaptunk és nyújtottunk is egymás munkájában.

Ebben a nevelési évben a Nevelési Tanácsadó 8 fő (5 fő októberi statisztikában benne volt, 3 fő későbbi) gyermeket sorolt BTMN kategóriába, 5 gyermekünk (5 fő októberi statisztikába, 1 fő később ki iratkozott) pedig SNI a besorolást kapott a Szakértői Bizottság véleménye alapján. Ők a határozatok alapján megkapják az előírt, szakemberek által biztosított fejlesztéseket.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok megfogalmazása:

Pedagógiai Szakszolgálat keretein belül logopédus foglalkozik helyben a beszédhibás gyerekekkel. Szeretnénk, ha továbbra is megmaradna ez az ellátás, mert a szülőknek is segítség, hogy ingyenes és nem kell utazni a gyermekkel.

A Nevelési Tanácsadó gyógypedagógusa is legtöbbször helyben végezte a vizsgálatait, szintén a szülők öröme. A munkája diagnosztikai jellegű, tanácsokat kapunk a gyermekek fejlesztéséhez is. Szeretnénk, ha ez továbbra is így működne.

A sajátos nevelési igényű gyermekeink fejlesztése gyógypedagógus által előző években is itt helyben valósult meg reméljük így történik ez az elkövetkező évben is.

8. Bűnmegelőzés intézményünkben:

Erkölcsei nevelés során fokozott figyelmet fordítunk a bűnmegelőzés témakörére.

Szerepjátékok során pozitív mintákat erősítjük.

Közlekedés alapvető szabályait betartatjuk, gyakoroljuk.

9. A koronavírus helyzettel összefüggő megelőző intézkedéseket megtettük. Folyamatos és nagyfokú odafigyeléssel betartjuk a törvény korona vírusra vonatkozó előírásait.

Ügyeletet tartunk óvodánkban illetve az otthon maradó gyermekeink szüleivel rendszeresen online formában tartjuk a kapcsolatot. Felajánlottuk, aktuális gyermek neveléssel kapcsolatos problémáikban segítséget nyújtunk telefonos vagy online formában.

3.ca) A Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Bölcsődei Intézményegysége gyermekvédelmi beszámolója

(Készítette: Hajdú Zoltánné Bölcsődei Intézményegység-vezető)

A bölcsőde a személyes gondoskodás keretébe tartozó, gyermekjóléti alapellátások egyike. A gyermekjóléti alapellátás célja, hogy hozzájáruljon a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából való kiemelésének megelőzéséhez.

A bölcsődék működését, a gyermekvédelmi feladatok ellátását a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló, 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet határozza meg.

Bölcsődénkben 3 éven aluli gyermekek nevelése, gondozása történik. A férőhelyszám összesen 26 fő, a bölcsőde egy gondozási egységgel, azon belül két csoporttal működik. Az egyik csoportban 14 fő, 2 éven felüli gyermek ellátása, míg a másik csoportban jelenleg (2019/2020 nevelési év) 11 fő, két éven aluli gyermek nevelése, gondozása folyik, egy sajátos nevelési igényű gyermekkel együtt.

Az ellátás igénybevételének módja

A Lajosmizse és Felsőlajos Köznevelési, Egészségügyi és Szociális Közszolgáltató Társulás (rövidített neve: Lajosmizsei Közfeladat-ellátó Társulás) által fenntartott Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Bölcsődei Intézményegysége a Lajosmizsén és Felsőlajoson élő gyermekek gyermekjóléti alapellátás keretében, azon belül a gyermekek napközbeni ellátása, bölcsődei ellátását végzi. A gyermekek felvétele egész évben folyamatos a szabad férőhelyek erejéig. Minden évben április vagy május hónapokban az óvodához igazodva lehetőség van csoportos bölcsődei beiratkozásra.

A bölcsődei ellátás igénybevétele önkéntes, a felvétel kérelemmel indul, az irányadó jogszabályokban meghatározott módon és formában. A kérelem benyújtásakor a családok tájékoztatást kapnak arról, hogy milyen iratok szükségesek a bölcsődei felvételhez, valamint a fokozatos beszoktatás módjáról és időtartamáról is. Az értesítőn szerepel az első szülői értekezlet időpontja, ahol tájékoztatást kapnak a családok a bölcsődei életről, a bölcsőde szakmai programjáról, a beszoktatás menetéről, a szülők jogairól és kötelezettségükről, a házirendről, a bölcsőde napirendjéről, valamint a kisgyermeknevelők személyes megismerésére is ekkor van lehetőség. Ha olyankor kéri gyermekük bölcsődei elhelyezését, amikor a bölcsődébe járó gyermekek száma meghaladja a felvehető számát, a bölcsődevezető elutasíthatja a felvételi kérelmet és ügynevezett "várólistára" kerülhetnek, ami azt jelenti, hogy az év folyamán valamilyen okból megüresedő férőhelyekre bekerülhetnek. A bölcsődevezető intézkedése ellen, az ellátásban részesülő az értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz benyújtott panasszal élhet. Az intézményi ellátás igénybevételéről az ellátást biztosító, és az ellátást igénybe vevő között megállapodás megkötésére kerül sor, mely megállapodásban rögzítésre kerülnek az intézmény, és az ellátást igénybe vevő kötelezettségei, kötelességei és jogai. A tájékoztatási kötelezettséget követően a törvényes képviselő nyilatkozik, miszerint a tájékoztatásban foglaltakat tudomásul vette, tiszteletben tartja, és aláírásával azt igazolja.

A felvétel rendje

A gyermek bölcsődébe történő felvétele történhet szülői kérelemre, vagy a gyermek felvételét a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti:

- Körzeti védőnő,
- Házi gyermekorvos vagy a házi orvos,
- Család- és Gyermekjóléti Szolgálat,
- Gyámhatóság.

A felvételi kérelem elbírálásának szempontjai

1. A felvételi sorrend kialakításánál a szülők/törvényes képviselők kötelesek a munkaviszonyt igazolni.
2. A bölcsődei felvételnél - az alábbi sorrendben – előnyben kell részesíteni
Gyvt. 43 § (3)
 - a. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket
 - b. a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket
 - c. az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, és
 - d. a védelembe vett gyermeket
3. Azonos feltételekkel bíró kérelmezők közül, a csoportbeosztás szempontjából legoptimálisabb, illetve az életkor szerinti csoportösszetételnek megfelelően kerül kiválasztásra a gyermek. 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 46. §

Szakmai munka:

A bölcsődében dolgozó kisgyermeknevelő munkája, tevékenysége igen sokrétű. Feladata a gyermekek sajátos igényeit figyelembe véve, a nevelés-gondozás egysége, a gyermek személyes adminisztrációjának vezetése, a folyamatos napirend betartása. A gyermekek számára biztosítjuk a koruknak és fejlődésüknek megfelelő, fejlesztő, esztétikus játékokat, a tiszta és higiénikus környezetet, a nyugodt, derűs, szeretetteljes légkört, a biztonságot nyújtó, állandó „saját” kisgyermeknevelőt, amelyek elengedhetetlen feltételei az egészséges érzelmi és szociális fejlődésnek. A kisgyermekkorban kapott ingereknek meghatározó szerepük van a gyermek egész életének alakulásában.

Bölcsődénk nyújtotta szolgáltatások:

- A gyermekek szakszerű nevelése, gondozása.
- Jól összeállított napirend, mely elősegíti az aktív játéktevékenységet, az időjárástól függően a csoportokban illetve a szabadban.
- Kellő mozgáslehetőség biztosítása.
- A gyermekek szókincsének gyarapítása, a helyes beszéd elsajátítása és annak gyakorlása (ének, mondóka, vers, mese, beszélgetés)
- Segítség nyújtás a helyes szokások, szabályok elsajátítása terén, az önállósodási folyamatok „én tudat” kialakulásában.
- A bölcsődei étrend hozzájárul a gyermekek egészséges fejlődéséhez.
- Heti rendszerességgel orvosi ellenőrzés, szükség szerint ellátás, illetve orvosi tanácsadás.
- Prevenció jelleggel egészségnevelés, szülői tanácsadás előadásokkal.
- Havi rendszerességgel családi programok szervezése.

Bölcsődei nevelés, gondozás gyermekvédelmi feladatai

A bölcsődei szakember, bár a jogszabály külön nem nevezi meg, a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagja. Saját tevékenységében köteles jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál, illetve hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása, súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén.

A bölcsődei szakember:

- közreműködik a gyermekvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében,
- hozzájárul bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben levő gyermek felzárkóztatásához,
- észre kell vennie, ha a gyermek fejlődése látszólag indokolatlanul lelassul, megtorpan, fel kell figyelnie a családban jelentkező gondokra, problémákra,
- jeleznie kell, ha a bölcsődei nevelés-gondozás eszközeivel nem tud hatékonyan segítséget nyújtani.

A bölcsődei szakember jelzéssel köteles élni:

- Amikor a gyermek veszélyeztettségének gyanúja felmerül.
- Amikor a gyermek veszélyeztettségének mértéke nem megállítható.
- Amikor az észlelt probléma a bölcsődei szakmai eszközökkel nem kezelhető.
- Amikor azonnali intézkedésre van szükség.

Prevenció - Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása, Bűnmegelőzés

Személyes példamutatásra építve derűs, elfogadó légkörben naponta kell biztosítani a folyamatos játékot, az elegendő szabadlevegőn tartózkodást, a gyermekek fejlettségének, állapotának megfelelő étrendet, a fejlődéséhez szükséges élelmi anyagokat. Tehát már a bölcsődében is fontos az egészségvédelem és a prevenció, és az ezzel kapcsolatos szokások kialakítása, melynek ebben az életkorban alapozó jelentősége van.

A lelki egészség zavarai hozzájárulhatnak, hogy a gyerekek veszélyeztetetté váljanak mind bűnelkövetés, mind az áldozattá válás szempontjából, ezért különösen fontos a prevenció kisgyermekkorban is. A gyermekek testi-, lelki egészségének megőrzése, az egészséges életmód, a helyes szokások, viselkedés módok megalapozása a bölcsődei egészségvédelem célja.

Az intézményben ellátott gyermekekről csak a szülők, törvényes képviselők, illetve a hivatalos szervek kaphatnak felvilágosítást. Továbbá a gyermekek és családjuk elérhetőségeiről információt nem adunk ki. A részünkre átadott adatokat csakis arra a célra használjuk fel, amire azt rendelkezésünkre bocsátották (például statisztikához, intézményi nyilvántartáshoz). Ezeket az adatokat más célra történő felhasználás céljából soha semmilyen körülmények között senkinek nem adjuk tovább, azokat minden elvárható módszerrel védjük attól, hogy azok részben vagy egészben illetéktelen kezekbe kerüljenek.

Veszélyeztető tényezők

A korábbi évekhez képest azt tapasztalom, hogy nő, a nehezebb körülmények között élő családok száma, annak ellenére, hogy a bölcsődébe olyan családok gyermekei kerülnek felvételre, akik munkahellyel rendelkeznek, keresőtevékenységet folytatnak. Továbbá a korábbi évekkel ellentétben érkezett jelzés, illetve felvételi kérelem a lajosmizsei Család-, és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaitól az általuk gondozásba vett gyermekek részére. Az

alábbi táblázatban látható a nehezebb körülmények között élő családok alakulása a vizsgált évek folyamán.

	1. oszlop Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak létszáma	Ebből (1. oszlop) hátrányos helyzetű gyermek	Ebből (1. oszlop) védelemben vett gyermek	Bölcsődei ellátásban részesülő SNI gyermek	Nagycsaládban élő gyermek	Gyermeküket egyedül nevelő családok száma
Nevelési év	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2014/2015	1	0	0	0	3	1
2015/2016	5	0	0	1	4	2
2016/2017	5	0	0	1	6	2
2017/2018	2	1	0	0	4	0
2018/2019	5	3	0	0	4	2
2019/2020	3	2	1	1	2	0

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, a hátrányos helyzetben lévő, a sajátos nevelési igényű és a nagycsaládban nevelkedő gyermekek szülei/törvényes képviselői mentesülnek a gondozási díj befizetése alól, valamint ingyenesen vehetik igénybe a bölcsődei gyermekétkeztetést. Ezek a kedvezmények enyhítik a családok mindennapos terheit.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felé tett jelzések, esetmegbeszélések

2019 évben egy esetben a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat kérelme alapján került bölcsődei felvételre egy fő gyermek, aki a Szolgálat gondozásában áll, illetve védelemben vett gyermek.

2019 évben egy esetben kellett jelezni a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felé, mely esetben egy bölcsődei gondozásban részesülő gyermek veszélyeztetettsége, elhanyagolása merült fel.

Megtett intézkedés a probléma megoldására: A gyermek folyamatos megfigyelése, kapcsolatfelvétel a gyermek családjával, a bölcsőde orvosával és a családsegítővel.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai rendszeresen szerveznek szakmaközi megbeszéléseket, biztosítva ezzel a jelzőrendszer működését. Így koordinálni tudja azon szakemberek együttműködését, akik Lajosmizsén bármilyen formában, munkájuk révén kapcsolatba kerülnek gyermekekkel és családokkal. Hasznosnak ítélem ezeket a megbeszéléseket, találkozókat, hiszen így betekintést nyerhetek más intézmények, más korosztályt érintő problémáiba. Tapasztalhatom a jelzőrendszer jó működését, hiszen a felmerülő problémákra a legtöbb esetben azonnal megoldást találnak, illetve kínálnak a szakemberek. 2019 évben a Szolgálat által szervezett szakmaközi megbeszéléseken két alkalommal nem tudtam részt venni.

Gyermekvédelmi munka

Igyekszünk a szülőket a megfelelő információkkal ellátni, amelyek a családok segítségét irányozzák elő. Például, hogy hová, kihez fordulhatnak segítségért egy felmerülő probléma esetén. A bölcsődebe bekerült családokat ösztönözzük a segítségnyújtásra, olyan formában, hogy arra kérjük őket, hogy a kinőtt ruhaneműket, a megunt játékokat ajánlják fel a

bölcsődének, így mi ezeket a legmegfelelőbb helyre juttatjuk el, azokhoz a bölcsődébe bekerült családokhoz, ahol ezzel is tudjuk segíteni a hátrányos helyzetben lévő gyermekeket.

A hátrányos helyzetű gyermekek számára megkülönböztetés nélkül próbálunk segítséget nyújtani. Azonos bánásmódban, figyelemben, szeretetteljes odafordulásban részesítjük őket. A különbség talán abban figyelhető meg, hogy a fejlesztésük, gondozásuk, nevelésük – persze a korosztálynak és az érettségüknek, fejlettségüknek megfelelően – célzatosabb. Tapasztalatom szerint ezek a gyermekek jobban igénylik a felnőttek testközelségét, társaságát, a közös játékot, figyelmet. Ezen igények, ha megfelelően kielégülnek, akkor könnyebben indulnak el az önállósodás útján, mindenféle – a korcsoportnál jellemző - lemaradás nélkül. Gondozásuk során nagyobb figyelmet igényelnek a kisgyermeknevelőjüktől annyiban, hogy a testi higiéniára kifejezetten figyelnek és kitérnek.

Nem csak az intézményünkbe bekerült gyermekeknek próbálunk segítséget nyújtani, hanem minden évben részt veszünk a Lajosmizsei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat által szervezett Cipősdoboz akcióban, illetve egyéb gyűjtések alkalmával is próbálunk segítséget nyújtani. Például a szülőktől kapott, de a bölcsődében már nem használatos gyermekruhákat felajánljuk és átadjuk a Szolgálat munkatársainak.

A bölcsődében odafigyelünk, nyomon követjük, rendszeresen dokumentáljuk a gyermekek megfelelő fejlődését. Amennyiben rendellenességet, vagy egyéb problémát észlelünk, felvesszük a kapcsolatot a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve jelzéssel élünk a védőnők és a bölcsőde orvosa felé, valamint a Bács- Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat felé.

A bölcsődénk alapelvei a kölcsönös nyitottság, az együttműködés, a bizalom, az őszinte érdeklődés a családok iránt, hiszen ezzel kezdődik a gyermekek megismerése, a bölcsődei nevelés, gondozás megtervezése. Arra törekszünk, hogy a felvételre kerülő gyermekek a koruknak megfelelő, legjobb ellátásban részesüljenek. Ehhez, nélkülözhetetlen a megfelelő végzettséggel és hivatástudattal rendelkező szakemberek munkája, akik a szaktudásukkal és hozzáállásukkal az emberi kiteljesedés alapjait nyújtják a bölcsődéseink számára.

Jövőre vonatkozó javaslatok, cél

A bölcsődei ellátás nagy segítség azoknak a családoknak, amelyekben a szülők dolgoznak és három év alatti gyermeket, gyermekeket nevelnek. Intézményünk 26 fő gyermek bölcsődei nevelését, gondozását tudja biztosítani. Lajosmizsén és Felsőlajoson - a bölcsődei szolgáltatás iránti megnövekedett igényeket – újabb bölcsődei férőhelyek létesítésével lehetne kielégíteni.

3.d.) A Fekete István Sportiskolai Általános Iskola Felsőlajosi Tagintézményének beszámolója a gyermekvédelmi tevékenységéről:

(Készítette: Ferenczyné Bíró Katalin – tagintézményvezető /Tóth Hajnalka– gyermekvédelmi felelős)

Helyzetkép:

Iskolánk létszáma 71 fő. Veszélyeztetett tanulónk nem volt. Hátrányos helyzetű 1 tanulónk, halmozottan hátrányos helyzetű 1 tanulónk. 14 BTMN kategóriába sorolt tanulónk van és 5 gyermek pedig SNI besorolást kapott. A tanulók a határozatok alapján megkapják az előírt, szakemberek által biztosított fejlesztéseket.

A gyermekeket leginkább veszélyeztető tényezők:

Iskolánkban nincs veszélyeztetett tanuló. A szülők együttműködők a pedagógusokkal, bátran mernek tanácsokat kérni tőlük, ezeket a tanácsokat meg is fogadják.

Minden tanévben tartunk jótekonysági ruhabörzét, ahol szinte fillérékért juthatnak szülők és gyermekek is ruhákhoz.

A jelző rendszer működésének értékelése:

Az évközi jelzőrendszeri megbeszéléseket hasznosnak tartom. Ebben a tanévben 4 szakmaközi megbeszélésen vettem részt.

Jelzéssel 2019-ben 1 alkalommal éltem a Szolgálat felé, melyben a rendőrség is nyomozást indított.

Rendőrség vonatkozásában

Szabálysértést vagy bűncselekményt elkövetett 18 év alatti nem volt 2019-ben.

Drog, vagy drognak nem minősülő egyéb szer használatról nincs tudomásom az iskolás gyermekek körében.

Az oktatási és nevelési intézmény vonatkozásában a hátrányos helyzetben lévő gyermekek érdekében tett lépések:

A hátrányos helyzetű gyermekek 100% - a napközis ellátásban részesül, így napi háromszori étkezés biztosítva van, ezért az ellátásért 50 %-os térítési díjat fizetnek.

Ruhagyűjtést szervezünk, a rászoruló gyermekek kapják meg a begyűjtött, jó állapotban lévő ruhákat, cipőket.

A tankönyvtámogatás rendjéről szóló törvény szerint az arra rászorulóknak ingyenes tankönyveket kapnak.

Úszótábort és a nyári napközi ellátást anyagilag segíti Felsőlajos Község Önkormányzata. A nyári napközbeni ellátás azoknak a szülőknek nyújt segítséget, akik a nyári szünetben nem tudják gyermekük felügyeletét biztosítani. A gyermekek a felújítás miatt most az óvodában hétköznapi reggel fél 8-tól délután 5-ig tartózkodhattak, ahol 3-szori étkezést biztosítottunk számukra.

Az osztálykirándulásokon minden tanuló részt vett. Ezek alkalmával olyan élményeket kaptak a gyerekek, amelyeket a szülők nem tudnak megadni. Amennyiben az anyagiak befizetése problémát jelent, osztálypénzből támogatják annak a gyerekeknek a kirándulását, ezen kívül az Iskoláért, Gyermekekért Alapítvány minden gyermeknek 1000Ft-tal támogatja az osztálykirándulást.

Szakköreink ingyenesek, így nem zárjuk ki azokat a gyerekeket, akik szeretnék tovább fejleszteni tudásukat, képességeiket, de anyagilag a szülő nem bírja fizetni.

Iskolánkban működő Közkönyvtár szolgáltatásai ingyenesek, így mindenki számára biztosítani tudjuk a művelődés lehetőségét könyvek, folyóiratok, hanghordozók, VHS, CD, DVD formátumú anyagok, valamint az internet és a számítástechnika lehetőségeit kihasználva.

4.) A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai

*(Készítette: Friedrich Mária Lajosmizsei Közös Önkormányzati Hivatal
Felsőlajosi Kirendeltség)*

Az elmúlt évben felügyeleti szerv által végzett ellenőrzés nem volt.

5.) Jövőre vonatkozó elképzelések, javaslatok

A jövőre vonatkozó elképzeléseket, javaslatokat a beszámoló elkészítésében résztvevő intézmények, szervek által készített beszámolók részletezik.

6.) A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása

Beszámoló a Lajosmizse Rendőrőrs gyermekjóléti tevékenységéről - **Felsőlajos**

(Készítette: Becsei Gábor c. r. őrgy.)

A rendőrség munkája során a leginkább a családon belüli erőszak – szülők veszekedése - során jelenlévő gyermekek kerülnek veszélyeztetett helyzetbe, továbbá a fiatalok bűnelkövetők, valamint a kiskorú sértettek. Ezen esetekben, írásban teszünk jelzést a szolgálat felé.

A jelzőrendszeri konferenciák, megbeszélések hasznosak az új ismeretanyag elsajátításra, az információ cseréjére, a gyermekek veszélyeztetettségének felmérésére, okának megszüntetésére.

A Lajosmizse Rendőrőrsön 2019. évben 1 esetben rendeltünk el nyomozást gyermekek sérelmére elkövetett kiskorú veszélyeztetés büntett gyanúja miatt. Ezen esetben a feljelentett cselekmény nem volt bűncselekmény, így a nyomozás megszüntetéséről kellett határozni.

A rendőrség álláspontja szerint a lehetőségekhez mérten jól működik a Gyermekjóléti Szolgálat, de továbbiakban is szükségesek a közös szolgálatok és esetmegbeszélések.

A Felsőlajos településen kitűnő a kapcsolat az Önkormányzat és a Lajosmizse Rendőrőrs között, továbbá nagyon jó kapcsolatot ápolunk és közös szolgálatot látunk el a helyi polgárőrökkel, akik rendszeres közterületi jelenléte a terület jó közbiztonságát jelentős mértékben meghatározzák.

A rendőrség részéről javaslat nincs a gyermekvédelemmel kapcsolatban.

7.) A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.)

Az Iskoláért, Gyermekekért Alapítvány 2012-ben jött létre a felsőlajosi gyermekek tanulási feltételeiknek javítása, kulturális-szabadidős tevékenységeiknek támogatása céljából. Az alapítvány támogatásával kirándulások, táborok, egyéb szabadidős programok valósulnak meg. Az alapítvány hozzájárul tanulmányi és egyéb versenyek megszervezéséhez is.